Рік заложеня 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
(LIBERTY)
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 7-го СІЧНЯ 1919. Ч. 3. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, JANUARY 7, 1919. No. 3.

УКРАЇНЦІ ОСТРІЛЮЮТЬ ЛЬВІВ.

Українські большевицькі війска війшли в Чернигівщину.

Міліонова армія російських большевиків машируе на захід.

Полудневі Славяни готовлять ся до війни з Італією. - Утворили 600.000 армію.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЗАВЗЯТИ БИЇ ВІД ЛЬВОВОМ.

Українські війска борють ся з успіхом.

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — **ДО НОВОГО ЗАВЗЯТОГО БОЮ ПРИЙШЛО ПІД ЛЬВОВОМ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ, як се доносить нинішна телеграма з Відня до часописи „Політікен".**

Українські війска бомбардують Львів і осягнули в боротьбі значний успіх. Через бомбардоване знищено фабрику електрики і вирядженo значні шкоди в місті.

УКРАЇНСЬКІ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА В ЧЕРНИГІВЩИНІ.

Заняли Новгород, Баси і Гомель.

ЛОНДОН, 3. січня. — Большевицький воєнний звіт, одержаний нині при помочи бездротного телеграфу з Москви, звучить:

„Війска українського савета заняли місто Баси. Червоні гвардії здобули Новгород (в Чернигівщині). Українські червоні гвардії здобули Гомель".

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

МІЛІОНОВА БОЛЬШЕВИЦЬКА АРМІЯ МАШИРУЕ НА БЕРЛІН.

Большевицька армія має бути добре зоружена.

БЕРЛІН, 5. січня. — **Один міліон добре зоружених російських большевицьких війск машируе на Берлін.**

Большевики, упоєні дотеперішними успіхами в околицях, якими вони переходять, мають намір в короткім часі застромити червоний прапор в столиці Німеччини, Берліні.

(Недавно доносили вісти, що на чолі російської савєтської армії стоїть ген. Людендорф, бувший шеф німецького штабу).

Японія відкликує 24.000 жовнірів зі Сибіри.

ЛОНДОН, 4. січня. — З Токіо доносять на підставі урядового звіту японського міністерства війни з 27. грудня, **що 24.000 японських жовнірів буде відкликаних зі Сибіри.**

Японія, сказано у звіті дальше, має намір полишити на Сибіри можливо як найменьшу армію.

„Публична гадка в Японії", говорить дальше телеграма, „домагаєть ся відкликаня війск зі Сибіри. Американці і Англійці, які є наочними сьвідками, висловлюють ся зле про інтервенцію, зглядно про її невдачу, яку спричинила незгода серед аліянтів і їх взаїмна завись".

Ген. Семенов проти адм. Колчака.

ІРКУТСК, 1. січня. — Новий рік застав нове застрене у внутрішнім положеню в Росії, додаючи нові клопоти аліянтам і Злученим Державам.

Ген. Семенов, безпосередно по замаху на його житє в Читі, видав приказ своїм війскам заняти важне місто і стацію зелізничу Верхной Удинск, в половині дороги між Іркутском і Читою, і усунув всіх урядників. Кореспондент, прибувши до Верхного Удинска, застав на стації два панцирні поїзди і місто під конструлею козаків.

Коли поїзд прибув до Удинска, кількадесять козаків вискочило на платформи поїзду і взяли його у своє посідане.

Між увязненими находить ся полковник Барановський, бувший військовий комендант сеї околиці, всі члени його штабу, кореспондент стації і урядники телеграфічні. Козаки подають яко причину їх увязненя, що вони були прихильниками большевиків. Натомісць мешканці міста кажуть, що їх провиною була прихильність для адмірала Колчака, диктатора омського правительства, з яким ґенерал Семенов жив в незгоді.

Доносять, що ген. Семенов видав приказ увязнити і розстріляти ген. Толстікіна і полковника Романовського за те, що вони признали Колчака. Офіцири повтікали однак на границю Монголії, приготовані до утечі до Хін, коли би погоня за ними тривала дальше.

Робітники при сибірській зелізниці продовжають дальше свою працю, але все нарікають на відносини. Їх оплачуєть ся большевицькими грішми; вони одержали доперва свою платню за вересень.

Москалі в Парижи утворили провізоричну раду.

ПАРИЖ, 4. січня. — Російські провідники в Парижи утворили провізоричну раду, яка має посередничити між мировою конференцією і елементами в Росії, які є противні большевикам. До сеї ради належать російські амбасадори: Гірс з Риму, Бахметев з Вашінґтону, Маклаков з Парижа і Набуков з Лондону. На чолі стоїть кн. Львов. До ради мають пристати: бувший міністер Коновалов, Чайковський з Архангельска, Сазонов і Струве, голова кадетів. Вони надіють ся, що адм. Колчак і ген. Денікін приймуть їх програму, затверджену аліянтами.

Большевики посилають делеґата до Парижа.

ПАРИЖ, 4. січня. — Большевицьке правительство має намір вислати Адольфа Йоффе, бувшого російського большевицького посла в Берліні, в характері делеґата до Парижа, щоби просити о припущене большевиків до мирової конференції, як се доносять паристькі часописи.

Мобілізація в Петроґраді

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — Телеґрама зі Стокгольму доносить, що серед большевиків в Петроґраді панує переполох. Всіх офіцирів покликано до військової служби і під карою смерти змушуєть ся їх стерегти мостів і зелізничого шляху, які підміновано з причини можливости, що большевики можуть бути приневолені опустити Петроґрад.

Телеґрама з Гельзінґфорсу доносить, що Москаль не одержить пашпорту на виїзд за границю, доки не зложать заяви, що буде аґітувати за большевизмом.

Великий голод в Петроґраді.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 4. січня. — Сімнайцять большевиків, яких увязнено, коли вони переходили через границю, оповідають, що в Петроґаді панують страшні відносини.

Одинокою поживою, яка ще остала для мешканців, є овес. Один оселедець коштує $10, а одна вязанка дров $150.

Максим Ґоркий членом савета.

ЦІРІХ, 5. січня. — Максим Ґоркий, російський письменник і революціонер, зістав вибраний членом петроґрадського савета, як се доносять вісти, одержані з Росії.

Давнійші вісти доносили, що Ґоркий, який зразу противив ся большевикам, відтак прилучив ся до них і приймив уряд в большевицькім департаменті просьвіти.

Тисячі вмирають на тиф.

ВАШІНҐТОН, 4. січня. — Тиф поширюєть ся в Росії в застрашаючий спосіб, як се доносять вісти, одержані нині в департаменті заграничних справ.

В Екатерінбурґу було 260 случаїв, в Челябинску 700, а в Томску 200 случаїв занедужаня на тиф в протягу місяця грудня. В Іркутску було 450 випадків.

Пошесть ширить ся зарівно поміж цивільним, як і поміж військовим населенєм. Таксамо вибухла вона в таборах большевицьких полонених, а до певної степени також в таборах австро-угорських полонених.

Для незамужних рада постараєть ся о мужів.

ЛОНДОН, 4. січня. — Міська рада в Петроґраді рішила, як се доносить телеґрама з Копенгаґен, щоби для всіх незамужних женщин у віці від 18 до 45 літ рада постарала ся о мужів.

Діти з таких подруж мають бути виховані під контролею савєтського правительства.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

НІМЕЧЧИНА ЖАДАЄ МИРА, ОПЕРТОГО НА 14 ТОЧКАХ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Німецький нарід не прийме мира диктованого.

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — Ґр. Брокдорф-Ранцав, новий німецький міністер загр. справ, оголосив звіт, в якім вияснив свою політику.

Він заявив, що Німеччина не мусить приймати всяких условій мира, які лише аліянти схочуть її подиктувати.

„Ми не сьміємо підписати мира, який би хоч на волосочок відходив від принципів 14 точок президента Вілсона, які Німеччина приймила, а на які аліянти добровільно чи примусово підписали ся", заявив дальше новий міністер.

Німецьке правительство в страху перед большевиками.

РОТЕРДАМ, 6. січня. — Пруський кабінет ухвалив перевести мобілізацію для оборони проти російських большевиків, які грозять наступом на Німеччину.

Однак сподіють ся, що мобілізація буде припізнена.

Домагають ся усуненя Гінденбурґа.

ЛОНДОН, 4. січня. — Сподіють ся, що маршалок Гінденбурґа і ген. Ґренер, наслідник ген. Людендорфа, будуть небавом усунені.

Як се доносить вістка з Ціриху, оба вони не хочуть признати берлінського савєта і не виконують його розказів.

Німеччина домагаєть ся увільненя інтернованих Німців.

ЛОНДОН, 4. січня. — Німецьке правительство поручило своїй комісії премиря в Спа, щоби вона зажадала від аліянтів випущеня на волю всіх інтернованих Німців, як се доносить телеґрама з Амстердаму.

Німецькі мирові делеґати.

БЕРЛІН, 30. грудня. — Німецькими делеґати будуть правдоподібно: ґр. Брокдорф-Ранцав, ґр. Бернсторф і др. Сольф.

СПРАВА ЮГО-СЛАВІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПОЛУДНЕВІ СЛАВЯНИ ГОТОВЛЯТЬ СЯ ДО ВІЙНИ ПРОТИ ІТАЛІЇ.

Полудневі Славяни орґанізують 600.000 армію.

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — Др. Дінковіч, комісар народної оборони в Загребі, видав приказ до мобілізації всіх горожан, які находять ся в клясах 1895—1899, то є мущин у віці від 19 до 23 літ.

Се вказує, що нова полудневo-славянська армія буде складати ся з 250.000 жовнірів, які находять ся під теперішну пору під оружем, і з 350,000 мущин, покликаних до військової служби на підставі нового розказу.

В урядових кругах признають, що сей розказ має воєнну ціху, але не подають близших вияснень. Департамент заграничних справ не має в тій справі жадних близших інформацій.

На увагу заслугує факт, що полудневo-славянське правительство видало приказ до мобілізації якраз в пору, коли в Римі перебуває президент Вілсон. Мобілізація має характер протидемонстрації. Вона, як здогадують ся, має на ціли показати Італії, що полудневі Славяни є належито зорґанізованою державою.

Можливість війни з Італією.

ПАРИЖ, 4. січня. — „Коли би тайний договір, заключений між Англією, Францією, Росією й Італією в 1915 р., після котрого Італія мала би одержати східне побереже Адрійського моря, був потверджений на мировій конференції, то Сербія була би приневолена знова боротись і то бороти ся до кінця. Сербія не взяла участи у сій війні на те, щоби бути підданою другої держави. Сербія не може ніяк згодити ся, щоби Італія задержала контролю над територією, заселеною більшостию полудневих Славян".

Таку заяву зложив нині др. Весніч, сербський посол в Парижи. Він додав однак, що треба надіяти ся, що присутність Злучених Держав, які заявили ся проти всяких тайних договорів і за правами малих держав, запевнить „справедливе полагоджене спірних справ".

Французькі війска в Чорногорі.

ПАРИЖ, 4. січня. — Французькі війска війшли дня 22. грудня до Цетиня, столиці Чорногори, як се доносять нинішні вісти.

Населене витало їх урочисто. В краю панує лад. Народні збори поручили управу краю пятьом членам зборів, аж доки не прийде до цілковитої злуки Чорногори з полудневo-славянською державою.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німці побили польські війска в околиці Познаня.

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — **Німці побили наступаючі війска польські в битвах коло Лісси і Накель,** як се доносять нинішні телеґрами з Берліна. Перевага гармат запевнила Німцям побіду.

(Місцевість Лісса лежить 42 милі на полудневий захід від Познаня. Місцевість Накель лежить 60 миль на північний схід від Познаня).

Здержано воєнні операції.

КОПЕНГАГЕН, 5. січня. — Берлінські часописи доносять, що польські представники з Познаня, Гнезна, Гогензальца і Бромбурґа на нараді в Гогензальці згодили ся заперестати дальші воєнні операції.

Небавом мають відбути ся в тій справі переговори з берлінським правительством.

Поляки мають під своєю контролею майже цілу Познанщину.

Аліянти проти польської інвазії у східних Прусах.

ВАШІНҐТОН, 3. січня. — В департаменті загр. справ і в дипльоматичних кругах панує переконане, що аліянти дадуть небавом Полякам приказ, щоби здержали наступ у східних Прусах. Аліянти відмовлять Полякам доставу оружа і амуніції для уживаня їх проти Німців.

Натомісць аліянти є готові доставити Польщі средства, потрібні до оборони краю проти нападів большевиків, які зближають ся вже до границь Польщі.

„Польща для Поляків", заявив польський премієр.

ВАРШАВА, 31. грудня. — А. Морачевскі, президент польського кабінету, заявив нині, що він є за перетворенєм Данціґа в міжнародну пристань.

Вияснюючи програму свого правительства, заявив:

„Моїм бажанем є, щоби Польща була заселена лише Поляками. Я противлю ся, щоби признати окрему автономію і школи Жидам, але я є за тим, щоби їм признати горожанські права, коли вони сповняють свої горожанські обовязки.

„Нас рабують і Москалі і Німці. Послідні стараються ся знищити наш промисл і ринки збуту. Аліянти повинні взяти се під увагу. Ми домагаємо ся тих територій, які є етноґрафічно нашими. Ми не хочемо того, що є німецьке або українське, але думаємо, що в тім змислі Литва є наша".

Большевицька демонстрація проти Пілсудского.

ВАРШАВА, 29. грудня. — Прихильники большевиків уладили нині у Варшаві демонстраційний похід, жадаючи випущеня на волю шістьох увязнених большевицьких агентів.

Похід, який числив поверх 1.000 осіб, ішов головними улицями міста, несучи червоні прапори і підносячи оклики „Проч з Пілсудским!", „Проч з його правительством!". В демонстрації брали участь переважно молоді мущини і женщини. Похід удав ся відтак до готелю, в якім три компанії польських леґіонерів пильнують увязнених большевиків.

Провідники походу зажадали випущеня на волю большевицьких агентів. Коли одержано на те відмовну відповідь, в товпи впали в напрямі готелю револьверові стріли. Польські леґіонери відповіли на те грома сальвами в товпу, наслідком чого було 47 убитих і богато ранених.

На Падеревского стріляно, але його не влучено.

ВАРШАВА, 3. січня. — Підчас наради в Познани в честь Іґнаца Падеревского згинуло богато дітий, коли Німці отворили огонь на польський похід.

Пять куль карабінових впало до кімнати, в якій сидів Падеревскі, але він вийшов цілo.

Падеревскі прибув нині до Варшави в товаристві англійського полковника Вейда.

Падеревскі в Кракові.

ВАРШАВА, 4. січня — Іґнац Падеревскі виїхав нині до Кракова. Підчас свого побуту у Варшаві він відвідав ген. Пілсудского.

Німці протестують проти Падеревского.

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — Німецька комісія розєму оружа вислала протест до аліянтів, заявляючи, що присутність Іґнаца Падеревского в Польщі викликує небезпечний настрій, і ставляючи домагане, щоби аліянти приказали йому опустити Польщу, як се доносить „Берліґске Тіденде".

Німці орґанізують міліцію в цілі оборони Данціґа.

КОПЕНГАГЕН, 4. січня. — Німці в Данціґу утворили „народну раду для боротьби з польською небезпекою". В тій цілі орґанізують вони міліцію.

В РУМУНІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on January 6, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Заворушеня в Букарешті.

ПАРИЖ, 3. січня. — Урядові телеґрами з Букарешту доносять, що большевицькі орґанізації при помочи російських анархістів зорґанізували в Букарешті демонстрацію і хотіли уладити похід головними улицями міста.

Підчас демонстрації прийшло до перестрілки між большевиками і військом. В боротьбі 6 осіб згинуло, а 15 було ранених.

Головних провідників демонстрації увязнено і вони будуть поставлені перед суд.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ВСІМ СВОЇМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ З ДНЕМ ХРИСТОВОГО РІЗДВА УСЬОГО НАЙКРАСШОГО БАЖАЄ

РЕДАКЦІЯ.

НА СЬОГОРІЧНЕ РІЗДВО.

577 літ галицький Українець стрічав Сьвятий Вечір в польській неволі.

577 літ наддністрянський край на Різдво був невеселий.

577 Сьвятих Вечерів було на землі галицькій, що стогнала в ярмі польського пана.

Кілько недолі, горя, нужди і пониженя натерпів ся Українець на тій своїй рідній землі за ті довгі столітя!...

Кілько панського знущаня, сваволі, розбою, злодійства, катованя і обманства натерпів ся він за ті довгі віки соромної неволі!...

Кілько сліз полило ся в тих віках горя і розбою!...

Скільки того всього лиха нарід перебув!...

А все вижидав того Сьвятого Вечера, коли те все лихо скінчить ся; коли зоря над Галичем засияє весела!

Як робив тяжку панщину; як „перебував конституцію", платячи панські податки і терплячи панське право, вижидав веселого Сьвятого Вечера — на волі.

Як проливав кров за чужу Австрію на землях чеських, італійських, німецьких і таки на своїх рідних, вижидав, що прийде Сьвятий Вечір веселий на його землі вільній.

Бо він не лише терпів за волю, але і боров ся, щоб її здобути.

Боров ся проти панського права і нераз стрічав Сьвятий Вечір в польськім криміналі на своїй землі невільній.

В тій боротьбі і кров плила і житє минало молоде і ланцюхи дзвонили.

А пісня волі всетаки звеніла і звеніла, щораз сильнійше і могучійше.

І польські кримінали і польські ланцюхи і польські жандарми і та українська пісня — голосили, що Українець галицької землі не хоче бути чоловіком невільним, але хоче стати свобідним господарем на своїй землі.

* * *

Аж прийшов сьогорічний Сьвятий Вечір.

Замерехтіла сьвятовечірна зоря над зруйнованим галицьким краєм.

Який же то відмінний край і люди. Не ті стали.

Край знищений і бідний. Села попалені; ліси понищені. З деяких сіл тільки слід остав ся. Люди зломані майже пятьлітною війною; збідовані голодом і надлюдським терпінем, а панує серед них бунт і завзяте.

Збунтували ся проти польської неволі і панського права.

В цілім краю війна проти сеї вікової неволі і проти сього панського права.

Нині, на Сьвятий Вечір, галицький Українець стоїть в снігу, серед морозу, з рушницею на рамени, бо боронить волі свого краю, а бореть ся проти польської неволі і панського права.

Він нині не чує коляди ні не знає куті, а чує тільки, як гремлять гармати: то знак, що довговічний невільник валить неволю, а здобуває волю.

Ще польська неволя затаборилась в давних престольних городах українських, Львові і Перемишли, але громи над нею віщують, що вже її не довго бути.

Сі громи віщують конець польської неволі і панського права в Галичині.

* * *

Тому сьогорічний Сьвятий Вечір найвеселійший за всіх 577 літ.

Бо се перший Сьвятий Вечір на землі галицькій від 577 літ, коли Українець бореть ся за свою волю і за своє народне право.

А ще веселійший нині Сьвятий Вечір в Галичині тим, що прибули галицьким Українцям на поміч братя з київської України, а навіть з далекої Кубані, на Кавказі, потомки козацтва запорожського.

Бо се є зеднанє братерське, зеднанє земель українських.

* * *

Ще й Україна мусить змагатись проти ворогів, московських і инших, котрі посягають по її богатства і хотять закувати її волю, але в обороні своєї волі стоїть цілий працюючий нарід.

Він постоїть силою за своєю волею і не уступить перед ворогами.

З пролитої крови піднесеть ся **Київ і Львів** свобідний **в одній своїй народній республиці.**

* * *

Нашим желанем з нагоди сьогорічного Різдва Христового є, аби український нарід слідуючий Сьвятий Вечір витав уже не в крови і боротьбі, але на мирі і зединений та вільний; щоби він тоді уже правив ся своїм хлопським правом, правом працюючого селянина і робітника, яке є найліпше і найсправедливійше; та щоби його воля і свобода стала ся сильною і несокрушимою.

Аж тоді на Україні коляда буде дійсно весела.

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬ СЯ!

ВСІМ ЧЛЕНАМ НАШОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ І ВСІМ ЇЇ ПРИХИЛЬНИКАМ ЖЕЛАЄ ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА.

ДО БОЮ! ДО БОЮ!

(На нуту: „Коли Україна борбу розпочала").

Україна встала, прапорці фуркочуть,
І Січ Запорожська вже йде;
За нею гармати сталеві гуркочуть,
Погибель врагови буде.
На танець кровавий ідемо
За нарід, за щастє, за волю;
Час, братя, до бою! Відважно ставаймо,
Поправим Україні долю.

Ми горді із того, що Мати воскресла,
А братя Ляхів проганяють;
За Львів і Перемишль Україні в дарі
Всі голови буйні складають.
Та ми тут, за морем, не можем
Враз з братом в ряді наступати,
Тож жертву складаймо на „фонд оборони",
Ляшню щоб з Вкраїни прогнати.

Честер, Па. **Гринь Перчак.**

СЬВЯТИЙ ВЕЧІР В ГАЛИЧИНІ.

ПЛЄБІСЦИТ СЕРЕД УГОРСЬКИХ РУСИНІВ ВИПАВ В КОРИСТЬ ЧЕХІВ.

Проф. Масарик дурно не творив „унії середної Европи" і дурно не тягнув до неї представника „Американської Народної Ради угорських Русинів", Юрія Жатковича. Та Рада заявилась за злукою угорської Руси з Чехо-Словаччиною і проголосила плебісцит по угро-руських парохіях і товариствах в Злучених Державах.

Тепер вже та Рада (самозванча) оголосила вислід плебісциту, який випав в користь Чехів.

За злукою угорської Руси з Чехо-Словаччиною впало 660 голосів (деякі парохії і товариства мали по 1 голосови, а деякі по кілька), а за злукою з українською народною републикою впало тільки 303 голоси. За самостійною угорською Русию було 29 голосів.

Отже з того плебісциту виходить, що угорські Русини в Злучених Державах хотять, аби їх вітчина в Европі лучилась з чужою державою, а не зі своєю рідною, з українською народною републикою.

В старім краю угорські Русини заявились за злукою з українськими землями, але і там Чехи ведуть агітацію за злукою угорської Руси зі своєю державою.

Ось-що писав проф. Ф. Савченко з Парижа про сю справу:

Тутешні Чехи мені казали в приватній розмові, що угорські Українці запрохують взяти їх під свою владу. Чехи хотять ставити це питання в такому напрямку на конференції миру. З другого боку ми знаємо порішення Українського Правительства Галичини, по котрому ця країна має увійти в рідну сімю.

Нема сумніву, що Чехи використають сей нерозважний крок угорських Русинів в Злучених Державах. Певна річ, що проф. Масарик, котрий має бути делегатом Чехо-Словаччини на мировій конференції, буде на підставі того плебісциту домагатись злуки угорської Руси з Чехо-Словаччиною.

Але се не повинно статись.

Проти сього повинні виступити всі Українці, а сьвідомі угро-руські патріоти зокрема.

Під Чехо-Словаччиною грозить угорським Русинам винародовлене і то навіть в скорім часі. Чехи не перебирають в способах у своїх заходах при винародовленю, як се показали з Поляками на Шлеску. Аж потім угорські Русини зачали би звертатись до України за помочию, але вже може бути запізно. Угорська Русь була би в чеській неволі, економічній і національній, а в додатку найшла би ся в некориснім положеню міждержавнім, бо до Чехо-Словаччини притикала би тільки маленьким простором від заходу, а на довгім просторі від півночи притикала би до України і від полудня до Мадярщини. Для того підлягала би також вливам і агітації з України і з Мадярщини, хоч була би зависима від далекого чужинця на заході.

Сумні вигляди для угорської Руси і боронити її треба поки час.

Угро-руські патріоти повинні вислати своїх делеґатів на Народний Зїзд, щоби запротестувати проти чеських плянів і проти сього нещасного плебісциту, а також повинні свій протест вислати до американського правительства і на мирову конференцію.

ВСІ ВРАЗ, БРАТЯ!

На Народний зїзд, брате, спіши,
І щиру жертву з собою неси;
Жертвуєш ти сам — другому скажи, —
Як не жертвуєш — проклятий єси!

Жертвуй, що змога, хоч не житє,
Котре дають там твої брати;
Кождий з нас не раз, а кілька дай,
Ратуй завчасу свій рідний край.

Ратуй ті ниви і ті степи,
Де положили житє батьки;
Ратуй ті поля, котрі ти орав
І гірким потом їх поливав.

Отже, що змога кождий ділай,
Тоді побачим вільним наш край;
Тоді всі крикнем: гура-гура-га,
Україна наша стала вільна.

Джерзи Сіти, Н. Дж. **Володимир Мартинець.**

СПРАВА ДЕЛЄҐАТІВ НА НАРОДНИЙ ЗЇЗД.

(Під увагу місцевим У. Н. Комітетам і вибраним делеґатам.)

Цілию У. Н. Комітету є створити велику українську народну орґанізацію в цілих Злучених Державах, яка буде опиратись на місцевих У. Н. Комітетах у всіх місцевостях сеї републики, де є хоч би найменьша українська громада.

Аби сї місцеві У. Н. Комітети могли успішно працювати, головний У. Н. Комітет предкладає, аби Народний Зїзд дав їм як найширшу **автономію** (самоуправу).

Одним з прав, якими мають бути наділені місцеві У. Н. Комітети — се **провірене і потверджене вибраних в їх місцевости делеґатів на Народний Зїзд.** В инших орґанізаціях таке право мають тільки центральні орґанізації або їх конґреси через свої верифікаційні комісії. Однак засада автономії вимагає, аби се право дати місцевим комітетам, які разом творять федеративну спілку, котра на Народнім Зїзді рішає тільки справи загальні, всім комітетам спільні і вибирає свою головну управу. У. Н. Комітет тримаєть ся власне засади автономії і яко перше право місцевим У. Н. Комітетам признає їм провірюване і затверджене вибраних в їх місцевости делеґатів на Народний Зїзд. Инші права для них має ухвалити Народний Зїзд.

Та покищо в практиці сього права не легко було придержуватись, з **тої причини, що місцевих У. Н. Комітетів нема ще у всіх місцевостях сеї републики, де є українські товариства, і громади взагалі.**

З уваги на те і з огляду на короткий час, який нас ділить від Народного Зїзду, У. Н. Комітет вибрав посередну дорогу і постановив ось-так:

1. В місцевостях, де вже є утворені У. Н. Комітети (доси вже утворено около 70, а 50 перших вже тепер оголошуєть ся в часописях), вони мають затвердити **на повновластях** усіх делеґатів вибраних в їх місцевости на Народний Зїзд. Без огляду на те, чи вибраний делеґат дістав повновласть від свого товариства чи від місцевого У. Н. Комітету, **мусить її затвердити уряд товариства, яке його вибрало, а також уряд місцевого У. Н. Комітету.** Коли би з яких причин (наприклад задля пізного часу) уряд місцевого У. Н. Комітету не потвердив повновластий, то сам виказ вибраних в даній місцевости делеґатів, присланий місцевим У. Н. Комітетом до головного офісу У. Н. Комітету в Ню Йорку, будеть ся вважати потвердженем вибору вибраних делеґатів. **Без потверджeня місцевого У. Н. Комітету вибір делеґата на Народний Зїзд неважний.** Однак притім зазначуєть ся, що місцевий У. Н. Комітет не може відмовити затвердженя вибору жадного правно вибраного делеґата, котрий хоче належати до У. Н. Комітету і працювати разом з ним.

2. **В місцевостях, де ще не утворено місцевого У. Н. Комітету,** всі українські відділи, товариства й орґанізації, що хотять працювати разом з У. Н. Комітетом, будуть покищо самі, зосібна, сповняти обовязки і права місцевих У. Н. Комітетів і тільки самі вони мають затвердити вибір своїх делеґатів на Народний Зїзд.

В Ню Йорку, дня 4. січня 1919.

Український Народний Комітет в Злуч. Державах.

ДО УКРАЇНЦІВ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Земляки!

ПРИБУДЬТЕ ГРОМАДНО НА

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

котре устроюють представники всіх джерзисітських товариств, братств і сестрицтв

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12. СІЧНЯ 1919 РОКУ

о годині 3-тій пополудни, в домі під числом 98 Нюарк Евеню, Джерзи Сіти, Н. Дж.

Дорогі Родимці!

Наші братя і сестри за морем, доведені до крайности відвічним гнобителем, кинулись у розпучливу боротьбу, на житє і смерть, щоби раз на все освободити ся від непрошених, ненаситних опікунів, Ляхів. В обороні дорогої Неньки-України найзавзятійші політичні чи партійні противники подали собі руки і станули в боєві ряди.

Не надіяв ся зарозумілий ворог, щоби той так довго терпеливий і колись так покірний український „хлоп" посьмів спротивити ся волі своїх панів-тиранів.

Потекла кров ріками, покотили ся покоси буйного цьвіту. Пізнав ворог оправданий гнів українського хлопа і на всі сторони просить помочи проти „розбестwйонеj дзiчи".

Але „не здуриш, Іване, Бога!"

Сьвіт знає, що українському хлопови не забагаєть ся „історичної України"! А коли не знає, то нехай дізнаєть ся, що ми всі наложимо радше головами, яко гідні сини Неньки-України, ніж би ми мали на дальше лишити ся під ляцькою нагайкою. „Душу й тіло ми положим за нашу свободу!"

Тож приходіть юрбою на се віче, Братя і Сестри, Подоляки, Бойки, Лемки, Гуцули, без ріжниці на партійні чи які инші переконаня. Нехай і нас спільна недоля поставить в непоборимі ряди, щоб і ми мали право назвати ся синами демократичної Української Републики.

Нехай жиє Українська Демократія! Нехай жиє Українська Република!

Джерзи Сіти, Н. Дж., 6. січня 1919.

За Бр. св. Николая (від. 4. У. Н. С.): Й. Крайняк, предс.; М. Смакула, секр.; С. Глива, кас.

За тов. „Свобода" (від. 25 У. Н. С.): Б. Дуткевич, предс.; О. Стеткевич, секр.; А. Савка, кас.

За Український Політичний Клюб (від. 54 У. Н. С.): Т. Чопик, предс.; В. Жуковський, секр.; А. Дячик, кас.

За тов. Р. М. Клюб Поступовий (від. 70 У. Н. С.): М. Сидор, предс.; П. Кирчів, секр. рек.; П. Маційовський, кас.

За Тов. Українська Січ (від. 170 У. Н. С.): А. Кругляк, предс.; Г. Павлик, секр.; С. Мушинський, кас.

За Бр. св. Івана Хрестителя (від 270 У. Н. С.): А. Тенюх, предс.; М. Баран, секр.; Т. Панас, кас.

За Бр. св. Володимира (від. 286 У. Н. С.): Т. Хомяк, предс.; Д. Кицей, секр.; Т. Челак, кас.

За Сестрицтво св. Ольги (від 315 У. Н. С.): Емілія Угорчак, предс.; П. Гаврилів, секр.; Т. Гаврилів, кас.

За Бр. св. Стефана (від. 391 У. Н. С.): С. Махнич, предс.; І. Микула, секр.; Й. Долошицький, кас.

За Український Народний Дім (на горі міста): І. Підгорецький, предс.; В. Гіль, секр.; Т. Хомяк, кас.

За Український Народний Дім (на долині міста): І. Білобрам, предс.; Л. Стахурський, секр.; А. Онисик, кас.

ВІД ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИХ ГР.-КАТ. ДЯКОУЧИТЕЛІВ В АМЕРИЦІ.

До українського загалу в Америці.

Між пекучими справами, які будуть на порядку дневнім засідань Народного Зїзду дня 16. і 17. с. м. — се справа **просьвітно-шкільна.**

А що ся справа доторкає головно наших шкіл в Америці, тому просить ся отсим, щоби всі заряди чи комітети українських шкіл в Америці вислали на згаданий Зїзд своїх делеґатів, де вони за справою постоять.

Зокрема просить ся всіх пп. дякоучителів, щоби сього діла припильнували і як слід перевели. — З поважанем

Уряд Тов...

КОЛЯДА 1919 РОКУ.

Весела сьвіту новина,
Вже воскресла Україна.
Царі земські пощезали,
Що в неволі нас тримали.
Розлетілись горді трони
Отворили ся кордони,
Справедливість запанує,
Кров і сльози затамує,
[2] Щастє людям усміхнеть ся,
Нужда й горе проминеть ся.

Ми в ярмі віки прожили
І за волею тужили,
Романові кров з нас пили
І Габсбурги нас давили,
Польська шляхта нас топтала
Ще й кацапня помагала.
Ріки кровю наповняли,
Степи кістьми застеляли,
[2] Однак духа в нас не вбили,
Жажди волі не здавили.

Тож і ми нині радіймо,
Рожденного прославімо!
Що на землю мир приносить,
Щастє людям проголосить,
Слези горя обтирає,
Спокій, згоду, предвіщає.
О позволь нам, Божий сину,
Бачить вільну Україну,
[2] Щоби наша чиста справа
Всему сьвіту ясна стала.

Семен Ковбель.

СЬВЯТИЙ ВЕЧІР.

Слава Богу Всевишному, що позволив нам щасливо дочекати нинішного великого сьвята, великого празника Різдва Христового. Ще тамтого року ми просили і желали один другому, одна другій, щоб доля нам позволила щасливо дочекати нинішного дня.

Ми нині тішимось і радіємо... Ми вчера були веселі. Але не всі... Не всі ті, що вчера були разом при вечері, і ті, що нині сьвяткують, не всі вони веселі... Бо тисячі бідних вдів українських з маленькими дітьми вчера і нині ревними сльозами заливають ся...

Многі гірко плачуть... Плаче матір за сином, вдова за мужом, а діти за батьком... Бо не буде вже він більше з ними вечеряти. Не буде він більше тулити їх до себе і гладити-ласкати...

Колись вони вечеряли всі разом; колись, повечерявши, желали собі спільно щастя і здоровля. А нині йому і соткам-соткам инших инша доля судилась. Смерть положила їх в могилу на вічний відпочинок. І лише вітер сумно заводить...

Деж ти, жінко, з діточками,
Де є ваша хата?
— Не маєш ти, жінко, мужа,
А ви, діти, тата.

Ось приходить Сьвятий Вечір
І Різдвяні Сьвята,
А ми гірко з мамов плачем,
Бо не маєм тата.

Нема кому потішити
Ні жінку, ні діти;
Нема тата вже живого
Більше на сім сьвіті.

Ой, спить тато у могилі,
У широкім полю;
Я остала з вами, діти,
На нещасну долю.

Спочивають твої руки
У сирій могилі;
Як вони еще робили,
Ми були щасливі.

Днесь ми плачем за тобою
І будем плакати,
Бо без тебе щастя більше
Ми не будем мати.

Ормрод, Па. **Роман Греса.**

„ДИВНАЯ НОВИНА".

Бідна се країна
Отта Галичина,
Все там хоче панувати
Польський шляхтичина.

Хоче панувати
Не лиш у Кракові;
Але також в стародавнім
Українськім Львові.

Знай же, пане Ляше,
Львів наша столиця
І по чуже простягати
Руки — не годить ся.

Бо то мусиш знати —
Всьо мусиш віддати,
Тай далеко за ріку Сян
Ще будеш втікати.

Буде тоді лихо,
Шляхтичу, з тобою,
Як ти будеш утікати
Коміть головою.

А на ріці Сяні
Там наша границя,
А ти, Ляше, йди на Вавель,
Там собі моли ся.

Будеш ся молити,
Будеш жалувати:
[illegible]
Мені воювати...

[illegible]

ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗА!

З нагоди Різдва і Нового Року приєднуйте нових членів до робітничого братерського товариства: **УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!**

Тисячі нових членів — значить також: тисячі нових передплатників і читачів „Свободи”.

Побільшити громаду Союза і „Свободи” — значить: побільшити громаду українських патріотів і діяльних людий.

Се ціль велика, яку мусимо осягати безупинно щоденною пильною і завзятою творчою працею!

За зголошенями удавайтесь до місцевих відділів або до головного рекордового секретаря, на адресу:

S. MILANOWYCZ

P. O. Box 76 Jersey City, N. J.

о. Петро Середа.

РАТУЙМО РІДНУ ЗЕМЛЮ!

(Реферат виголошений автором на вічу в Елизабет Гайтс, Н. Й., в неділю 22. грудня 1918 року).

Шановна громадо! Вірні сини і доньки українського народу! Кажу виразно українського народу, бо, коли межи нами був не хто дотепер так слабого духа, що сумнівав ся, щоби міг існувати якийсь окремий український нарід без опіки російської і польської, щоби український нарід міг жити своїм самостійним політичним житем, то події підчас недавної сьвітової війни, як і ті, які переходять таки на наших очах, сьвідчать, що надармо працювали наші вороги Ляхи і Москалі над знищенем українського народу, що не завмерла житєва сила його, що український нарід жиє і не дасть себе живцем закопати в могилу.

Брати і Сестри! Довело ся нам дожити великого часу, часу, якого ожидали віками цілими всі гноблені народи, а передівсім бідний поневолений нарід український. Здаєть ся, що нема народу в сьвіті, котрий би так много витерпів, як наш нарід. Вже в початках свого історичного житя був він виставлений на наруги диких орд Половців, Печенігів, Турків і Татарів, котрі здовж і вполерек руйнували Україну огнем і мечем, а нарід забирали в тяжку неволю-ясир. Пізнійше наш нарід опинив ся під ярмом наших „сердечних браці Полякуф”, котрі гірш диких Турків і Татарів розпинали Україну. Коли би хто міг описати всі кривди і знущаня шляхотської Польщі над українським народом і представити їх перед сьвітом, то ціле людство зжахнулоб ся на сей опис, більше ніж тепер, коли читаємо описи мордів і рабунків, доконуваних Турками над Вірменами або Німцями над Бельгійцями. Шляхотська панщина, недопущуване українського народу до шкіл, знущане над його сірою і національностию і насильне польщене так глибоко врили ся в память українського народу, що ті часи згадує він у своїх піснях нарівні з часами татарської неволі. Польське пановане на Україні так надоїло українському народови, що коли би дав Українцеви до вибору: або умирати або вертати до рідного села і рідної землі, над якою панувала би Польща, то він безперечно волів би лягати в могилу.

Длятого не диво, український народе, що коли закінчена зістала війна, коли упала царська Росія, коли розлетіла ся Австрія, де тільки німецька, мадярська і польська шляхта держала правительство в своїх руках, коли знищений зістав мілітаризм німецький, котрого представителем був кайзер, а котрий був послідною причиною поневоленя всіх малих народів европейських, не диво, кажу, що кождий нарід, скинувши зі себе довговікове ярмо неволі, зачав думати про свою будучність, як би зажити свобідним житем. І зачинаєть ся горячкова праця в кождім народі. Діти тогосамого народу, які були перше поділені поміж кількома державами, нараз відчули доконечну потребу злучити ся назад в одно державне тіло і докладають всіх сил, щоби потворити свої держави самостійні, де би права їх народу були забезпечені. В той спосіб видимо днесь на руїнах Росії і старої Австрії споре число нових держав. Повстала держава югославянська, мадярська, чехословацька, польська, литовська і многі инші. І наш український нарід пробудив ся з вікового сну і пізнав, що від нікого йому ласки ждати, що коли він сам за собою не обстане, то прийдеть ся йому загинути яко народови і бути вічним рабом, підніжком чужих народів. Перед очима українського народу вказали ся дві дороги, одна — котра провадила в пропасть, у вязницю, яку зготовили для нього Москалі і Ляхи, а друга дорога вгору, на вершку котрої чудовим блеском сьвітило сонце свободи і притягало до себе кождого Українця, який почув в собі свою гідність народну і хотів зажити свобідним житем разом з другими народами. Час, в котрім треба було вибирати поміжи тими двома дорогами, був короткий. Треба було рішити ся або-або. Або сидіти спокійно і не давати по собі і знаку житя, а вслід за тим навіки бути закутим в кайдани, або скинути ті кайдани і вступити на ту дорогу, яка провадила до свободи, до волі. І нарід український вибрав тую другу дорогу, яку мусів вибрати, коли не хотів засудити себе на вічну неволю. Відразу пізнав він, хто був його ворогом і що стояло на дорозі до його відродженя. Покинув байдужність, почув свою гідність і заговорив перед цілим сьвітом, що він жиє і хоче жити і то не житем невільника в ярмі московськім і ляцькім, але житем своїм рідним, і що радше згине ніж дасть собі то право до житя відобрати. Хоч чотиролітна війна, де він мусів проливати свою кров за чужі інтереси, лишила по собі велику руїну, однак на се він не зважає; він готов всьо, що має, віддати і житє своє жертвувати, щоби видіти свою любу Україну свобідною.

Братя і Сестри! В тім часі коли ми тут радимо спокійно над способами, як би ми могли прийти в поміч рідним нашим братам, ціла Україна — і та, котра стогнала в ярмі московськім, і наша галицька Україна, наша рідна земля, ті дві рідні сестри — одна другій подала руку і сказали собі, що доти не спічнуть в боротьбі з віковічними своїми ворогами ляцькими і московськими, доки ціла Україна не увільнить ся з їх неволі. Ціла Україна горить, а горить огнем народної пімсти до шляхотської Польщі і царської Росії. Чаша горя, яку пив український нарід через довгі літа, перейшла границі його терпеливости. Прийшов час відплатитись за кривди, яких допускала ся Польща над нашим народом.

Коли собі панове Поляки гадають, що український нарід буде байдужно дивити ся, як вони будуть вибренькували своїми шабельками на його рідній землі, то вони дуже помиляють ся. Він вже не дасть себе настрашити паяцови в конфедератці, але знайде в собі еще на стільки сили, щоби винести те сьміте зі своєї рідної хати між Краковяків і „гуральських” Мазурів.

Поляки! Не думайте собі, що коли вам на хвилю удало ся віковічну українську столицю Галичини утримати в своїх руках, що ви вже віднесли побіду. Чекайте, ще хвилю, а вже не банди хлопські, як ви тепер називаєте зігрдливо український нарід, але таки правдиве військо українське з наїженими багнетами вкаже вам дорогу з поворотом туди, відки ви прийшли. Не думайте собі, що то ще ті часи, коли можна було говорити про Польщу від „моржа до моржа”. Часи ті безповоротно минули, бо сьвіт поступає вперед і так, як не стримаємо сонця в бігу, так ви, панове Поляки, не всилі здержати духа часу, духа свободи і демократії, котрий забезпечить тепер свобідний розвій навіть для найменьшого народу. Панове Поляки через те, що хочуть посягнути по українські землі, затягають лише самим собі стричок на шию. Чи гадають, що український нарід буде бездільно приглядати ся рабункови, який вони хочуть доконати на нім? О, ні, панове Ляхи! Ви не думайте собі, що ви якась висша порода людий, що вам віддав Бог першенство і пановане над другими. Через свою захланність ви вже раз програли свою Польщу, то і тепер можете стратити і те, що маєте, коли будете посягати по чужу власність. Нарід український, допроваджений до остаточности, посьвятить найлучших своїх синів, а коли не стане синів України, то жінки і діти повстануть і не спічнуть доти, доки ви не зречете ся панованя над чужими народами. Уважайте, що то лише початок того, що ще буде!

Український нарід вже виріс зі своїх пеленок і не дасть собі завязати уст ані скувати рук, але стане в своїй обороні. Не добили нас польські укоронованні Казімери і Ягелли, то не зробить нам нічо їх гадяче племя. Не замучили нас государі Николаюшки зі своїми затарахканцями-кацапами, то не не зроблять нам нічого їх нужденні пахолкі архиереї і батюшки, збанкротованої царської послужниці, чорносотенні амбасадори і російсько-жидівське большевицтво. Україна в славних своїх силах, позбувши ся опіки російської, польської і німецької, виборола собі самостійність. Чи чуєте ви, кацапи — зрадники народу? Українці проганяють всяку зволоч московську і кажуть, що не хочуть мати нічого спільного з Москалями, а ви, котрі ані не виділи правдивого Москаля ані його не розумієте, вирекли ся свого рідного і пішли Москалеви служити. Чи ще не бачите того болота-грязюки, у котрім застрягли? Чи думаєте, що ще Николушка наверне ся і буде вам охляпи кидати з Петербурга так як дотепер кидав? Пропала глупа надія, дурному на радість. Коли дальше будете тримати ся царського жолоба, то незадовго память по вас загине, а діти ваші, замісь вдячно вас згадувати і за вами до Бога молити ся, будуть вас проклинати і з гробу витягати за се, що ви відірвали їх від свого народу.

Україна державна показала велику енергію. Нині ціла вона в руках українських. Зате наша галицька Україна мусить звести ще не одну боротьбу за свою волю зі своїм найтяжшим ворогом Ляхом, котрий в своїй ненаситности посягає по стародавні українські землі, по Львів і Перемишль, столичні городи українських князів, — котрий хоче наново наложити на твою, народе, шию тяжке ярмо. Боротьба ведеть ся завзята, на житє і смерть. З одної сторони бідні чорнороби, наші недомучені братя і сестри — споконвічні властителі тої землі, котру вони, їх батьки і діди кровавим потом обливали; а з другої сторони ненаситний Лях, котрий не задоволяєть ся своєю Польщею, а посягає своєю кровавою рукою по нашу кервавицю, по тую земленьку, котра нас ще на тім сьвіті живила. Страшно і подумати, щоби чоловік, вернувши зі свобідної землі американської до рідної землі, мусів гнути шию перед польськими посіпаками в дворах дідичівських, в школах, судах, почтах і зелізницях, які трактували нас гірше скотини.

Свобода дорога кождому чоловікови. Без свободи житє не є житем, але животінем на взір житя німої худобини. Шойно свобідне житє є гідне чоловіка і робить його дитяною Бога, котрий влив в серце чоловіка змагане до свободи і хотів, щоби він з власної свобідної волі служив Йому. Ту свободу знає той справедливо оцінити, хто її не мав або її стратив. День свободи сьвяткує американський нарід величавним сьвятом 4-го липня. Одних котрий як котрий, але наш нарід довгі столітя зітхав за тою свободою і з тугою в серци виживав того сонечка ясного, золотої свободи. Тому ви можемо собі представити тут, далеко від наших братів, те завзяте, яке огорнуло весь наш український нарід в Галичині під теперішну пору.

Тепер або ніколи! Або тепер відбити рабівничий напад Ляха на українську землю, або на віки закріпити ярмо на себе та на своїх дітий і внуків. Український нарід Галичини зрозумів вагу хвилі і став до боротьби з спільним і упертим ворогом. Одинока його надія в Бога, що дивив ся довгі часи на його кривду, і в силу свого оружя, а дальше в поміч своїх братів Українців зі сходу, і в нашу поміч. По стороні Ляхів стоїть ціла зграя шляхти, вигодованої на праці бідного робучого народу, з ватагами платних наймитів, а по стороні українській стоїть власне сей бідний робучий нарід і селяни без шляхти, без славних генералів, з кріпкою вірою в сьвятість своєї справи, з горячим бажанем стати свобідними синами на свобідній рідній землі. Боротьба буде довга і завзята, однак вислід її мусить бути один: український нарід мусить стати паном на своїй землі, а Польща мусить задоволити ся тими границями, в котрих жиє більшість Поляків! Инакше не може бути. Коли би східну Галичину віддано Польщі, то надармо карав Бог цілий сьвіт війною, надармо лляли ся потоки крови; сьвіт не скористав би нічого з тої війни, не набрав би найменьшої науки, бо позволив би кривдити один нарід другому, бо, скінчивши одну війну, мусів би готовити ся в короткім часі до другої. Не длятого сьвіт купав ся через чотири роки в крови, не для того велика і славна Америка вступила до сеї війни, не длятого, щоби задоволяти дикі апетити Ляхів на українську землю; але длятого, щоби запанувало справедливість у відносинах міжнародних, щоби кождий нарід — чи він більший чи меньший — був свобідним в уживаню тих прав, які є дані Богом кождому народови: свобідне уживане своєї рідної мови, віри і житя. Наш славний президент Вілсон сказав, що Америка вступила до війни власне длятого, щоби забезпечити всім народам право до свобідного розвою, так, як те право виборола собі Америка; щоби і в цілім сьвіті всі народи тішили ся такоюсамою свободою.

Але хоч ми певні, що недалека мирова конференция, яка має відбутись в Парижи, мусить признати і українському народови право до самостійного розвою, то однак се не звільняє нас від того, щоби ми не старали ся всіми силами допомогти нашим братям і не заявили перед цілим сьвітом, що ми жиємо і хочемо жити яко український нарід, що ми за ніщо в сьвіті не згодимо ся на польську неволю! Того і очікують від нас наші рідні брати, котрі там, на рідній земли, сьміло груди наставляють на польські кулі і багнети і не боять ся житє своє положити в жертву за вітчину. Ми не потребуємо, щоби нам доказувати, як ми маємо любити свою рідну неньку Україну. Ми любимо і високо цінимо той край, де ми тепер жиємо, його свободу і права, а коли ми кажемо, що любимо і той край, відки походимо, то се значить, що ми хотілиб, аби і там настала такасама свобода як і тут. Врешті українські війська, подібно як аліянтські, били ся проти німецьких війск через перші два роки війни і український нарід, здавлений кайзером і його прислужником Скоропадським, повитав з радостию новину про повалене німецького мілітаризму, і в надії на поміч зі сторони аліянтів — почав творити свою републику. Кождий старав ся, чим міг, причинитись до побіди свого народу, бож любов до свого народу влита нам Богом в наші серця, подібно як любов до отця і матери. Чиж лише наш нарід був би такий упосліджений, щоби не потрафив обстати за своїм, щоби не хотів допомогти свому братови, щоби не мав чутя любови до свого рідного? Чи можемо ми допустити до того, щоби той бідний наш нарід, з котрого ми вийшли, упав в нерівній боротьбі зі своїми ворогами? О, тоді ми не сини України, а її тяжкі вороги! Тоді не признаваймо ся до того народу, тоді не вертаймо на рідну землю, бо і та земля, зрошена потом і кровю наших вітців, братів і сестер, і засіяна їх кістками, і та рідна стріха, і та старенька церковця, і ті луги, потоки, гаї, ліси — будуть безнастанно до нас відзивати ся тим страшним словом: „зрадник”! Опустив свій рідний край в тяжкій годині! Кождий з нас бридить ся зрадником і утікає від нього, наче від зараженого. Подумаймо лише, яке обриджене збирає наші серця на спомин о наших запроданцях кацапах, що зрадили свій нарід. Чоловік, хоч би не хотів показати, що ним бридить ся, однак не може, і чим скорше відвертаєть ся від нього, щоби увільнити ся від того неприємного чувства. Які-ж закиди совісти буде відчувати той, котрий би не хотів допомогти свому народови в його страшній боротьбі о житє і волю. Дійсно, нехай буде проклятий Богом і людьми той, хто не любить свого народу, з котрого він вийшов, і вірікаєть ся його!

Дорогі братя і сестри! Хвиля, в котрій ми тут зібрали ся, важна. Видно, що ви відчуваєте вагу сеї хвилі. Видно, що любите свою вітчину і раді, о скільки сил ваших, допомогти до освободженя рідної України. Очами і духом звертають ся наші братя в сторону далекої Америки, до нас і думають собі: „О, коби то наші братя, наші сестри, весь український нарід в Америці міг видіти, як тяжко нам приходить ся боронити дорогу вітчину перед тяжким ворогом! Коби мене бачив мій батько, мій брат, моя сестра, як я в голоді і холоді борю ся за тую землю рідну, яка нас виховала! Коби мене виділи раненого, потребуючого помочи, — о я знаю, що не мали би так твердого серця, щоби мене не поратували, не помогли Україні видобути ся на волю”!

Братя і сестри! Можливо, що там хтось з нашої родини так собі думає про нас, а хоч би ми не мали там жадної родини близкої, то є там родина дальша. Є там цілий український нарід, котрий є нашим вітцем і братом і сестрою, за волю котрого ми не повинні боятись зложити і найбільшої жертви. Таж від першої молодости аж дотепер ми звязані нерозлучно з тим великим українським народом. Ми учили ся від першого дитинства мови того народу, при помочи котрої ми щораз ліпше пізнавали сьвіт; на тій мові ми вчили ся молитви, на тій мові колись будемо поручати душу свою Богу. Ми тішимо ся дуже, коли на чужині стрінемо свого чоловіка; ми чуємо, що межи нами і нашим народом заходить тісніща лучність ніж межи нами а якимсь другим народом. Отжеж своїм походженем ми повинні дорожити, свій нарід любити, а коли доля того народу загрожена — ми повинні маєтком, житем і всім, що маємо, до забезпеченя житя того народу причинятися. Инакше ми не варта називати ся іменем того народу.

Відізвім ся на голос наших братів, взиваючий нас до несеня помочи. Вправді не можемо вхопити за оруже і ставати з ними в ряди зоружених оборонців всім нам дорогої України (хоть я певний того, що кождий би з нас не вагав ся і житє віддати за свою вітчину), але зате кождий з нас може своїм центом додати духа нашим славним українським борцям і показати їм, що вони не є самі, що ми є духом з ними і не дамо їм гинути з голоду або умирати в шпиталях задля браку лікарської помочи, але що вони можуть сьміло числити на поміч нашу. Нехай ніхто не жалує дати жертву для наших братів, що боронять нашу рідну землю перед наїздом новочасних Татарів; і не лише сей раз, але і кождий раз, коли осібно на те вибрані колектори запукають в двері нашого дому, приймім їх щиро і обдаруймо, чим можемо. Не будьмо подібними до немилосерного старозавітного сьвященика і Левіта, котрі видячи при дорозі лежачого, розбійниками пораненого чоловіка, перейшли біля нього без найменьшого зворушеня; але будьмо всі тим Самарянином, котрий зліз зі свого коня, пораненого покріпив вином і загоїв його рани оливою. Так і ми всі будьмо Самарянами для українського народу, на котрого напали розбійники-Поляки. Він бо ні відки не має помочи тепер. Всюди, куди оберне ся, бачить лиш ворогів, і коли би український нарід на іміграції не відізвав ся в сю критичну хвилю грімким голосом і великим ділом на поміч своїм братам за морем, то він собі видав би засуд смерти в очах цілого цивілізованого сьвіта. Кождий з нас повинен дати першоразовий якнайзначнійший даток, бо памятаймо, що другі народи складають міліонові фонди, тож і наш нарід повинен показати, що він є сьвідомим. Памятаймо, що аби нас сьвіт мав за дось, то мусимо показати перед сьвітом, що ми не боїмось і найбільших жертв. Покиньмо байдужність і злобну критику. Будьмо одної гадки. Нехай нас лучить всіх любов до нашої поневоленої України. А вже за ніщо в сьвіті не позвольмо українському народови упасти в боротьбі за свою волю. Не позвольмо Ляхам і Москалям вложити знова кайдани на Україну. Робім, що в наших силах, жертвуймо, скільки можемо, а настане той час, коли „згинуть наші вороженьки, як роса на сонці, запануєм і ми, братя, у своїй сторонці”!

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

BETHLEHEM.

(From Reedy's Mirror).

Cold was the earth and all the stars,
But Mary Mother smiled
Where in the manger of an inn
Lay warm the Holy Child.

The ox was host upon that night
Unto the King of all;
He gave for incense meadowy breath,
For shelter his rude stall.

Not all the cold of earth and man
Can pierce the heaven mild,
Where warm against her leaping heart
A Mother clasps Her Child.

O miracle of utmost love,
How God grew greather when
He stopped to be a helpless babe
Beside the hearths of men.

Long ages since—and still in joy,
In loneliness and tears,
We kneel unto a Little Boy
Who smiles down through the years.

WILBUR UNDERWOOD.

A CHRISTMAS PLEA.

Now by the storms of Death returned
unclaimed,
Behold War's victims—haggard, worn,
and maimed.
Their peaceful past, one hateful Will
effaced;
Bereft of homes, their fields and orchards waste,
Their hours consume themselves in
bitter care;
They know no fellowship save dull
Despair.

These broken lives no pity can rebuild
So that no trace remains of That
which filled
Each separate cell with horror, pain,
and grief!
But this much lies within our hands—
Relief!
To soothe, and faintly cheer, and
slowly heal,
Until some heavenly hope once more
they feel!

"The time draws near the birth of
Christ." Shall we
Refuse to hear His suffering brothers'
plea?
Shall friendship, love, and kin receive
our all
While want and woe in vain for succor
call?
The Cross of Mercy points the way
once more:
Rise, follow Him, and serve! *Thus we
adore!*

MARIE L. EGLINTON.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА”.

Український козак не позволить на землї української будувати Московшини. Прапор „единої недїлимої Росії" він кине під ноги, а піднесе прапор вільної України.

„ХОДИТЬ ГОСПОДЬ ПО РАЮ".

Давно Ляхи радили:
„Як би круля мали ми,
Панове,
То би було крулевство,
Усьо наше шляхетство,
Од моржа до моржа..."

Хлоп те все нишком чуе,
І собі бук готуе,
Гей, Ляше!
Досить ти вже панував,
Свої „твердзї" закладав
На землици моїй.

Та вже тобі не пора,
Рядити тобі тутка,
На землї,
На кортій я гарував,
Свою кровцю проливав
Тобі на прожиток.

Не послухав бутний Лях,
Каже: — „Ти хлоп-гайдамак,
Небоже,
Як закличу Німцїв тут,
Тобі зараз в шкіру втнуть
За вбиду шляхціца"...

Часи ся вже змінили,
Шляхту й Німця вигнали
Далеко
З України за межу,
І забрали по ладу
Шляхотськую землю.

Україна вільною,
Без хлопа й не панською;
Свобідна,
Лиш ми тут разом зберім
Коляду й її зашлїм,
По нашім звичаю.

Шікаго, Ілл. — Петро Кавацїв.

ДОПИСИ.

З NEW HAVEN. CONN.

Збори в справі заложеня Місцевого У. Н. Комітету.

На поклик Головного Українського Народного Комітету ідбули ся у нас дня 25. грудня збори, які заповів о. Кисільовський, парох з Ансонїї і з Ню Гейвен, Конн. Збори відбули ся в церковній гали в присутности около 200 осіб. Явили ся члени парохії, члени товариств, члени партії соціялістичної, а навіть члени з російської України.

Збори отворив п. Петро Понятишин і в коротких словах пояснив цїль зборів. Предсїдателем зборів вибрано п. Петра Понятишина, котрий покликав на секретарів пп. С. Костіва і Василя Маляра.

Першим бесїдником був о. Кисільовський, котрий в своїй промові пояснив цїль зборів і висказав конечну потребу взяти ся до дїла, до працї народної і до вибраня Місцевого Укр. Нар. Комітету в Ню Гейвен, Конн., котрий би старав ся зорґанїзувати всі товариства до народної працї, а також мав би заняти збіркою жертв на оборону Галичини. Він висловив бажане, щоби Україна зістала свобідною, независимою від нікого републикою і щоби східна Галичина зістала прилучена до України, а ніколи до Польщі, анї до Московщини, бо східна Галичина є наша земля, українська. Він в своїй горячій бесїдї заохочував нарід всіми силами боронити свій рідний рай, свою Галичину, перед ворогом.

По тім були довші дискусії в справі заложеня комітету, в котрих то дискусіях забирали найбільше голоси члени з партії соціялістичної. По скінченю дискусій приступлено до вибору місцевого Укр. Нар. Комітету. На предсїдателя поставлено одного кандидата з парохії з товариств, а одного з партії соціялістичної. По відголосованю вийшов предсїдателем член з парохії і з товариств, а заступником предсїдателя член з партії соціялістичної. Потім приступлено до вибору секретаря і касієра. На дальших виборах члени партії соціялістичної заявили, що опускають галю, бо не годять ся, що люди вибирають до комітету „буржуїв". Оставші члени парохії і члени з товариств вибрали до комітету слїдуючих членів: Стефан Костів, предсїдатель; Данило Грек, заст. предс.; Кароль Стасюк, секретар; Никола Штойко, касієр.

По виборі комітету предсїдатель п. Петро Понятишин замкнув збори, а присутні розійшли ся з надією до працї та до оборони свого народу і свого краю. Тільки те сумно, що їх тісамі братя, такісамі товариші і такісамі робітники відріжняють ся, а ще і називають таких-самих робітників, може навіть від них біднїйших, буржуями.

С. Костів,
В. Маляр,
секретарі зборів.

—o—

З CARTERET. N. J.

Народне віче.

Заходом Місцевого Українського Комітету відбуло ся в недїлю, 15. грудня, загальне українське віче, в Січовій Гали в Картерет. Простора галя була наповнена слухачами, які очікували на отворене зборів.

Точно о годинї 4-тій пополудни на естрадї появив ся місцевий Український Хор і під батутою дякоучителя, п. Теодора Онуфрика, відспівав американський гимн „Май Контри".

Відтак виступив тутешний парох, о. Йосиф Чаплинський, котрий в своїй вступній промові представив значіне і цїль віча, а на кінци покликав п. Івана Плевака на предсїдателя до перепровадженя віча, а сей візвав знова пп. Михайла Проскуру і Йосифа Вадяка на секретарів, на що публика одноголосно згодилась.

Тут слїдував хоральний спів „Далека ти, а близка нам".

Першим бесїдником був п. Константин Кирчів з Джерзи Сіти, котрий своєю палкою промовою в справі України і українського народу в старім краю і тут в Америці представив погроми українського народу в Галичинї і знущане над ним зі сторони польської шляхти.

Тут виступив знова мужеський хор і відспівав „Засвистали козаченьки".

Відтак забрав голос п. Семен Ядловський з Джерзи Сіти. Він заявив, що йому мило станути між гуртом Українців в Українськім Домі, де рік передтим він мав нагоду бачити перші початки будови сего Народного Дому, за старанем місцевого товариства „Запорожська Січ". Після того бесїдник виголосив реферат в справі теперішного положеня Українців взагалї, і представив публицї цїль, чому Америка вмішалась у сьвітову війну. Америка зробила се тому, щоб освободити всі народи зпід ярма пануючих царів, цісарів, королів і князів. Він говорив також про те, чому Українцї, живучі в Америцї, повинні вислати свого делєгата на мирову конференцію. Сей делєгат мав би вставити ся на тій конференції за независимостию галицької України, щоби Українцї мали свої повні права, як і всі инші народи. На кінци шановний бесїдник завізвав зібраних до складаня добровільних жертв на визволене галицької України.

По промові п. С. Ядловського забрав вдруге голос п. Кирчів і представив, що ми, Українцї, тут на свобідній земли Вашінґтона не сьміємо боротися о партійні справи, але мусимо старати ся всіми силами о свободу нашої Неньки України.

Тут мужеський хор відспівав пісню „Реве та стогне".

Відтак о. Йосиф Чаплинський сказав, що кождий з присутних може ставити запити в якійнебудь народній справі, на що дістане охотну відповідь. На питаня, котрих було кільканайцять, відповідав п. С. Ядловський.

По всіх дискусіях і нарадах о. парох сказав кілька слів про стан сьвященичий і робітничий, та візвав нарід до складаня добровільних жертв для визволеня України.

По промові о. Чаплинського віче ухвалило одноголосно отсї резолюції, які прочитав п. С. Ядловський:

1. Ми, Українцї, зібрані на зборах в місті Картерет, Н. Дж., протестуємо проти польських претенсїї і їх плянів прилученя Галичини, Буковини і Холмщини до польської держави і домагаємо ся влученя всіх тих земель до української держави.

2. Ми, Українцї, зібрані на зборах в місті Картерет, висловлюємо свою подяку президентови Злучених Держав за його дотеперішну опіку і змаганя в справі визволеня всіх поневолених народів в Европі, а між ними і народу українського, та віримо, що він своїм впливом і становищем переведе сї свої заміри в житє.

3. Ми, Українцї, зібрані на зборах в місті Картерет, висловлюємо довіре Українському Народному Комітетови в Америці і годимо ся вповні з його дотеперішною роботою для української справи.

На закінчене хор відспівав наш народний гимн „Вже воскресла Україна", і народ з одушевленем розійшов ся домів.

М. Проскура, Й. Вадяк,
секретарі віча.

—o—

З AUBURN. N. Y.

Народне віче.

Дня 29. грудня відбуло ся в нашій місцевости величаве віче під проводом нашого пароха о. Д. Кульматицького.

Зараз по відправі Служби Божої о. Кульматицький запросив всі орґанізаційні відділи на віче в справі вибраня делєгатів на Народний Зїзд в Ню Йорку. В кількох мінутах наповнила ся церковна галя нашими Українцями, перед котрими о. парох виголосив красну промову про теперішне становище нашої суспільности, а відтак покликав на предсїдателя віча місцевого дякоучителя, п. Савицького.

Делєгатами на Нар. Зїзд зістали вибрані слїдуючі: о. Д. Кульматицький з парохії; п. Савицький з братства св. Николая; п. Йосиф Стець з відділу „Провидїня"; п. Марко Денега і п. В. Бурачок з Січи.

Після того наступили наради, які справи сї делєгати мають обстоювати на Народнім Зїздї.

Уважаю за відповідне зазначити, що зібраний на тім вічу нарід вирік ся пана Січинського і осудив остро його шкідливу для української справи політику.

Член бр. св. Николая.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ В ЧАСЇ РІЗДВЯНИХ СЬВЯТ!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ НЕ НАКЛАДАЄ ЖАДНИХ ПОДАТКІВ НА СВОЇХ ЧЛЕНІВ.

[illegible] того е се, що У. Н. Союз опертий на сильних основах і може перебути удари, яких не видержать слабі орґанізації, утворені тільки для конкуренції У. Н. Союзови і ра[illegible] перед упадком податками.

[illegible] У. Н. Союз дає найлїпше забезпечене своїм членам, [illegible] не можуть дати слабі орґанізації, котрі виставляють [illegible] печене своїх членів на ризико.

[illegible] другий удар і такі слабі орґанізації вже [illegible] ють ся і податками. Тодї вони мусять упасти, а з ними [illegible] ть і тисячі членів, котрі роками цїлими надармо [illegible] вкладки і податки.

Пора членам слабих податкових орґанізацій застановитися [illegible] своєю обезпеки і вернутись назад до своєї першої [illegible] гової орґанізації — Українського Народного Союза.

В недолї пізнаеть ся найлїпше правдивого приятеля, тож [illegible] недолї, підчас інфлюенційної пошести, показав ся найлїпшим приятелем своїх членів, бо родинам померших членів сейчас виплатив посмертне, а на живих [illegible] не накладає жадних податків, то він є найлїпшим і правдивим приятелем своїх членів і всіх Українців, котрих закликає єднатись під свій народний прапор.

Малі і слабі орґанізації потворено не для добра членів, а для конкуренції У. Н. Союзови і для цїлий партійної політики одиниць.

Коли У. Н. Союз заводив у себе реформу, то ті одиниці кричали: „Ходїть до нас, у нас розмет, не слухайте У. Н. Союза!"

І були такі, що не слухали і казали, що рада У. Н. Союза дорога.

А що тепер показало ся?

Показало ся, що добра рада дорога, але зла ще дорозша! Ті крикливі слабі орґанізації не лише що і в себе мусїли також завести реформи, але упали під першим ударом більших виплат і накладають на своїх членів податки.

А що буде дальше?

Що буде, як ті слабі крикливі орґанізації цїлком впадуть?

Що буде, як тисячі їх членів одного дня лишать ся без запомогових орґанізацій і без забезпеченя для своїх родин?

Що тодї скажуть ті одиниці, що для своїх особистих цїлий або для своєї партійної політики розбивали свою першу орґанізацію?

Їм се байдуже, але члени їх орґанізацій повинні вже тепер над тим поважно застановитись і вернутись до У. Н. Союза, аби в короткім часї, як ті слабі орґанізації попадають, вони не остались цїлком без орґанізації.

Се дїло членів і вони повинні самі над тим подумати, а не оставляти його тим, що вміють тільки накладати податки.

КОЛЯДУЙТЕ НА ДАР ДЛЯ ФОНДУ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

Галичина кличе о поміч до Українців в Злучених Державах.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальше зложили жертви на Фонд для оборони Галичини отсі добродії:

58. Клівленд, О. П. Семотюк...$1.00

59. Ню Йорк, Н. Й. К. Фармеґа $5.00

60. Дітройт, Міш. На зборах тов. „Запорожська Січ", від. 75 У. Н. С., на руки п. А. Блащука зложили жертви слідуючі члени: І. Комаринський, А. Шельвах, М. Німа, Т. Гапа, І. Горбаль, І. Ягнач, О. Зданкевич, В. Ґураль, Я. Поливка, Д. Візний, С. Михалюк, А. Блащук і А. Комаринський по $1.00. — Разом...$13.00

61. Олбані, Н. Й. За почином колекторів пп. Дмитра Петрицького, Ілька Ляховича і Матвія Рафуна, зложили жертви слідуючі добродії і добродійки: Ілько Ляхович і Дмитро Петрицький по $5.00; Т. Тимочко, Т. Петрицький, В. Москалюк, Д. Янко, П. Мінко і Н. Вихованець по $2.00; М. Барник, А. Каретін, М. Тиличка, М. Ричанич, Марія Петрушка, Марія Боніщак, І. Герман, С. Вихованець, Марія Фойдер, М. Данилевич, П. Осичка, Д. Харів, М. Іванечко, С. Садовий, К. Чак, М. Сичик, Й. Лісничик, П. Скровронський, Текля Роговська, Марія Вихованець, П. Біличкий, Марія Іванечко, Текля Кінал, В. Фондер, Кася Набережна, А. Іванечко, М. Петріцький, Розалія Кавчак, Марцина Галко, І. Барник, А. Барник, Н. Сіканець, М. Вонсович, І. Дудар, Д. Янчишин, Анна Винницька і М. Рафун по $1.00; Анна Марцінковська і Катерина Ткач по 50 цнт. — Разом...$60.00

62. Ню Йорк, Н. Й. Михайло і Евдокія Лашик...$5.00

63. Маганой Плейн, Па. Бр. св. Димитрія, від. 28 У. Н. Союза, жертвувало з каси...$15.00

64. Бісбі, Арізона. Іван і Василь Ціпалюк по $5.00. — Разом...$10.00

65. Гов Ков, Н. Й. Х. Захарчук $2.00

66. Ембрідж, Па. П. Гаврила...$5.00

67. Рівер Фолс, Віс. В. Комар...$2.00

68. Оліен, Н. Й. У. Н. Комітет переслав жертви від слідуючих добродіїв: І. Скробач, Н. Кубарик і І. Кубарик по $2.50; М. Луцишин, О. Іванців, І. Скробач, І. Кліщ і Л. Ковальчук по $1.00; Г. Підскальний, Д. Пастернак, І. Стасюк і Г. Ткачик по 50 цнт. — Разом $14.50

69. Клівленд, О. М. Ладан...$5.00

70. Блекфілд, Па. Зібрано і переслано п. Іваном Гавруком. Жертводавці: І. Цибак $10.00; В. Жинчак $5.00; І. Синюта $3.00; І. Гаврик, Д. Орішко, В. Роман, І. Сьвідерський і М. Гусак по $2.00. — Разом...$28.00

71. Оттава, В. Ва. Мих. Бабій...$4.50

72. Франкфорд, Філядельфія, Па. П. Прокіп Мосьондз, касієр У. Н. Комітету прислав збірку з віча, яке відбулось дня 12. грудня (спис буде присланий опісля)...$527.00

73. Гамтрамк, Міш. П. Т. Гуньовський, секретар У. Н. Комітету, прислав збірку від слідуючих жертводавців: Г. Наконечний і В. Бухта по $10.00; Н. Білик, С. Блаватнік, Я. Бойко, М. Муж, М. Кулинич, Н. Гевко, Т. Гуньовський, В. Заяць, І. Заяць, В. Антошків, С. Городницький, І. Крупко, Чатарин, Й. Крупко, О. Годованський, Д. Рубаха, Гр. Сапливий, Т. Рудий, М. Комар, Я. Мерещак, М. Гайдамака, С. Андрусечко, І. Хомчук, С. Лисик, А. Помний, Д. Білик, Т. Мусій, М. Кручко, С. Лебедь, Н. Чабак, М. Халамай, М. Чорній, Т. Бочкур, В. Лицин, П. Ковальський, С. Качмар, І. Атаманець, М. Дорошенко, Й. Тимчишин, М. Клим, П. Дацько, І. Городницький, О. Джавала, Р. Семків, М. Янків, С. Ковалик, М. Сосновський по $5.00; А. Угрин і М. Стахів по $3.00; Й. Шалавило, П. Нагірняк, І. Клак, В. Турляк, С. Стецько, І. Шеремета, І. Кований, Т. Шкварок, В. Бугай, М. Музичка, М. Ємний, П. Диман, Д. Боднар, Т. Бабяк, М. Деревяний, В. Божвара, І. Тарапата, Г. Стефанків, С. Олеар, Г. Лазовський, Й. Прихідко, Г. Блажевський, М. Крачковський, М. Якимів, І. Доліба, С. Ярема, Г. Тимчишин, І. Мандзюк, А. Патра і І. Ткач по $2.00; Й. Крупко, І. Пальчевський, М. Марцінюк, В. Торбин, С. Пиляцький, П. Дмитришин, С. Кришталь, С. Яцишин, П. Пушкар, С. Шостак, Д. Васько, Д. Мудрий, І. Качоровський, І. Синютка, С. Хомин, М. Возьняк, І. Федорів, К. Боднар, І. Баран, О. Гриньків, В. Мосич, С. Заяць, М. Макар, І. Рута, М. Ґеґі і І. Шавінський по $1.00; С. Ковалик і М. Сосновський по 50 цнт. Безіменна збірка $4.00. — Разом...$345.00

74. Горнел, Н. Й. Ілія Назар, Григорій Бобовник і Іван Піяк прислали збірку від слідуючих жертводавців: Ілія Назар, Григорій Бобовник, Іван Піяк, Михайло Янишин, Дмитро Михайлишин, Петро Сьвідрик, Григорій Качмар, Петро Крук, Іван Паращук, Іван Крук, Павло Федик, Пилип Пасічник, Петро Пелех, Василь Лавро, Андрух Маланях, Яків Фучило, Іван Шеделко, Іван Бай, Михайло, Кердель, Василь Лавро, Іван Галатюк, Й. Сениця, Іван Поткович, Антін Гатало, Томко Дзенковський і Олекса Петрістий по $5.00; І. Сьпівак, Й. Вавруищак і О. Олексін по $3.00; О. Михальський, І. Павлів, І. Лев, М. Нестер і А. Пелех по $2.00; В. Муцин і М. Фучило по $1.00. — Разом...$151.00

75. Вілтон, Н. Д. Михайло Маковський прислав збірку від слідуючих жертводавців: Михайло Маковський, Іван Шершун, Никола Адамик, Петро Шморгун, Михайло Савіцький і Й. Костенюк по $5.00; І. Пилипець, А. Брездень по $3.00; Н. Солоджук $2.00. — Разом...$38.00

76. Нюарк, Н.Дж. П. Слободяни $5.00

77. Мілвіл, Н. Дж. Іван Копитка $5.00

78. Інтернешенел Фолс, Мінн. Панько Андрушка, Василь Боднарський, Дмитро Легкун і Тимофій Чорній прислали збірку від слідуючих жертводавців: Панько Андрушко і Данило Безушко по $10.00; Василь Беднаровський, Тимофій Чорній, Дмитро Лехкун, Дмитро Фурман, Роман Днишміт, Петро Андрушко, Михайло Пшик, Петро Чайка, Федор Долинчук, Дмитро Кузик, Юрій Витрикуш, Демко Юркевич, Петро Юркевич, Олекса Мирон, Никола Павлюк, Іван Козуб, Василь Півторан, Іван Гринчук і Іван Кривулич по $5.00; В. Симетюк $4.00; В. Журбик $3.00; А. Човган, М. Кривучик, В. Товстоніжка, П. Тирон і П. Німчук по $2.00; Н. Щипонський $1.50; М. Лизій і О. Мічічук по $1.00. — Разом...$135.50

79. Зансвіл, О. Михайло Личак прислав жертви від слідуючих добродіїв: Павло Прихідко і Михайло Личак по $5.00; Д. Ковалишин $3.00; М. Карпчук, М. Ґурніцький, О. Левицький, А. Морозовський, В. Корда і С. Вітвіцький по $1.00. — Разом...$19.00

80. Філядельфія, Па. Н. Мороз $10.00

81. Джерзи Сіти, Н. Дж. о. А. Улицький, касієр У. Н. Комітету прислав слідуючі збірки: На вічу дня 22. грудня зібрано $256.00; Дмитро Малецький, С. Денека, Данько Микитишин і Стефан Сайко зібрали по домах $78.75; дрібні жертви $29.50. — Разом $364.25

82. Олифант, Па. Добродійка Марія Олексів...$5.00

83. Чадвікс, Н. Й. М. Белович $5.00

84. Кларк Мілс, Н. Й. А. Данилюк прислав збірку від слідуючих добродіїв: Андрій Данилюк, Стефан Данилюк, Олекса Круль і Іван Олійник по $5.00; М. Козачик і П. Мельник по $4.00; П. Олійник $2.00.—Разом $30.00

85. Нюарк, Н. Дж. Стефан Олійник прислав жертви від слідуючих жертводавців: тов. „Вільна Україна", від. 152 У. Н. Союза, з каси $20.00; Яків Чорнюк $5.00; С. Олійник $2.00; Анна Базарніцька, Анна Левицька, Г. Дідоха, В. Сидорович, І. Ностюк, П. Писаренко, П. Борис, М. Котельницький, Г. Чолій, І. Цюпира, Т. Починок, М. Поротюкевич і А. Паносевич по $1.00. — Разом...$40.00

86. Ґренвіл, Н. Й. о. Іван Велигорський...$10.00

87. Фултон, Н. Й. Никола Василишин прислав збірку, якою заняли ся члени тов. „Запорожська Січ", від. 263 У. Н. Союза. Жертводавці: тов. „Запорожська Січ" з каси $5.00; Д. Олінський, Д. Коваль, Н. Василишин і М. Гринчук по $5.00; П. Ільків, І. Дрозда, М. Лобур, С. Соловій, І. Мельник, М. Павлюка, І. Михайлюк і І. Заневич по $2.00; Д. Ороняк, І. Фурман, Н. Мельник, І. Фіс, С. Мошонка, І. Федьків, Д. Дяк, Я. Войтович, І. Гіпчинський, М. Сосновський, І. Демчук, С. Поточник, М. Шпак, Д. Бажалюк, І. Куць і Ф. Ґолда по $1.00. — Разом...$57.00

88. Вудгейвен, Н. Й. Александер Паленичка...$10.00

89. Чарлстон, С. К. М. Данилевич і І. Туран по $5.00. — Разом...$10.00

90. Ню Йорк, Н. Й. Іван Дзюма $3.00

91. Віпані, Н. Дж. Г. Фанок...$5.00

92. Філядельфія, Па. На руки о. М. Кінаша зложили: Семко Рутецький $12.00; Яків Копитчак, Дмитро Дмитришин і Дорка Забавчук по $10.00; Марія Герич, Анна Кушнір, Іван Ваврик, Анна Кісь, Марія Колодчак, Франц Ковак, Андрій Ґела, Василь Копитчак, Пантелеймон Найда, Василь Найда, І. Найда, Параня Шуль, Яків Чучман, С. Староста, Теодор Яців, Ігнац Розенбавм, Іван Староста, Павло Пухир, Олекса Марич, Василь Волчанський К., Василь Волчанський Л.; Іван Данько, Василь Лукачович, Олекса Турінець, Семен Марич, Михаїл Валько, Василь Волчанський Мар. і Петро Валько по $5.00; І. Петрик, Таціянна Гавришко і О. Білас по $4.00; Текля Ясевич, С. Ґела, Ксеня Юрчак і Е. Якубович по $3.00; Д. Оліярник $2.50; Т. Стецик, Ю. Ковалишин, Катерина Кривак, М. Мазур, В. Паращак, Ева Кухарик, Анна Заяць, Марія Козяр, Т. Сидорик, І. Чайка, Текля Ґела, Д. Зелінський, І. Ватраль, В. Бендзяк, П. Мидза, Ю. Шаварин, М. Гелюх, В. Голик, І. Дикан, І. Гуцалюк, Л. Мостовий, Я. Дидюк, І. Кіт, А. Гнатишин, Г. Ковальчик, Марія Борис, Текля Шпинда, Марія Цвек, Матрона Гнатович, Катерина Оришко, Катерина Патко, М. Чопик, Таціянна Лишак, І. Моклюк, Ева Мадяр, І. Буричка, І. Бойко, І. Пухир, Й. Гуй, З. Прокоп, В. Симиць, В. Бліхар і М. Маєцький по $2.00; Ф. Левицький $1.50; В. Моц $1.25; М. Опришко, М. Пірожок, І. Довгуник, К. Палько, І. Козел, І. Ковальчик, М. Ковчак, Д. Годованець, А. Вовк, А. Матвійчук, В. Музика, І. Івашко, Текля Даців, В. Стецик, Г. Хома, Ю. Квасницин, Д. Боляховський, В. Дубик, Г. Красій, Л. Кісь, Текля Гребельська, Ева Ярош, Мелянія Сосяк, Юстина Калиновська, Стефанія Пиж, Катерина Циманська, М. Миць, В. Регорчук, П. Павлюк, В. Гарабчук, Катерина Скоронек, Юлія Скоронек, Настя Левкович, Катерина Ткач, С. Шимчак, Розалія Ткач, І. Насінник, В. Гаврилко, Т. Зубрицький, А. Біґеза, Марія Карбовська, Д. Попович, В. Кочеркевич, Ю. Мулик, І. Пятничанський, Н. Петрик, І. Сьомко, С. Ясінчук, Марія Марущак, Н. Вичак, Марія Двояк, Йоанна Березюк, Ксеня Домин, Д. Тодорів, В. Вільчко, Ксеня Гвіздь, Катерина Федірко, Анна Швець, Пелягія Романюк, В. Шеґда, Й. Стефанський, П. Михальчук, В. Михальчук, І. Чичула, М. Боднар, А. Стечишин, Марія Дзюбан, Й. Рубаш, Т. Черепуля, Т. Василяк, М. Назарик, Ю. Червонко, В. Лобурак, Д. Гнида, Ю. Чибаняк, Е. М., Н. Нетифор, Настя Козел, Н. Настасяк, О. Ланюш, Анна Меґіш, В. Прищлюк, К. Гоцків, А. Кушнна, Ева Маковська, А. Нючко, Й. Малендзєвич, Д. Глюз, Евдокія Іванічак, І. Бабій, Й. Хрущ, Г. Лавонь, М. Крисько, С. Наливайко, І. Топільницький, Розалія Вовк, Зофія Кілик, Пазя Шаґала, Марія Камик, А. Мішанець, Гася Ярош, Юстина Данилець, Катерина Галан, Анна Галан, П. Дубик, Ксеня Труш, Марта Карпяк, О. Шеґда, Марія Вовпа, М. Грицьків, М. Гриньків, М. Москалюк, І. Крецо, М. Яник, П. Симкович, М. Костишак, Й. Горчица, П. Когут, Д. Філяк, В. Синич, М. Оскомський і А. Дубіль по $1.00; І. Костишак, І. Сливар і Н. Н. по 50 цнт. — Разом...$427.75

93. Горгам, Н. Д. На руки о. В. Гривнака зложили: о. Василь Гривнак, Стефан Іванюк і Стефан Стефанишин по $10.00; Дмитро Палагнюк, Олекса Стефанишин, Михайло Басараба, Стефан Олексів, Яків Стефанишин, Петро П. Кордоновий, Василь Ганюк, Стефан К. Кордоновий, Іван Касіянчук, Петро Загурський, Іван Н. Івонюк, Николай Гаврилюк, Стефан П. Кордоновий, Дмитро Зах. Глібійчук, Никола Басараба, Стефан Д. Дутчак, Симеон Івонюк, Стефан І. Дутчак, Юліян Солтис, Іван Кочман, Олекса Хрущ, Василь Осадчук і Іван Івонюк Андр. (мол.) по $5.00; І. Івонюк Андр. (стар.) $3.00; С. Загурський, Оксана Сваричевська, М. Солтис, П. Кордоновий, А. Івонюк, Фаліна Касіянчук, Марія Олексів, Антоніна Стефанишин, Г. Клим і Г. Махніцький по $2.00; В. Ганюк Т. і Ірина Палагнюк по $1.50; М. Гаврилюк і Юлія Сваричевська по $1.00. Разом зібрано $173.00, а прислано до касієра Гол. Укр. Комітету...$158.00

94. Флинт, Міш. На руки і на зазив пп. Григорія Басюка і Михайла Петруняка зложили: Михайло Сметанюк $20.00; Григорій Басюк, Михайло Петруняк, Теодор Слободзян, Луць Безкоровайний і Дмитро Бойко по $5.00; Ю. Савіцький і М. Васурчак по $2.00; І. Попадич $1.00. — Разом...$50.00

95. Лакавана, Н. Й. На руки п. Онуфрія Гаврищука зложили: Янко Матковський, Михаїл Голинський, Антін Голинський (Мих.), Онуфрій Гаврищук, Стах Плазинський, Іван Іванів, Петро Микицей і Петро Каралаш по $5.00; П. Андрейчук $4.00; Я. Гробовецький $3.00. — Разом...$47.00

96. Ню Кесл, Па. На руки п. Осипа Мельника зложили: П. Базилінський $3.00; О. Мельник, І. Базилінський і М. Базилінський по $2.00. — Разом...$9.00

97. Йорквіл, О. На руки місцевого Комітету зложили: Василь Яремцьо, Андрій Фоца і Іван Станько по $10.00; Евстахій Яремцьо, Іван Кордияк, Іван Олешко і Николай Стецак по $5.00; Н. Загірний і А. Волошин по $4.00; І. Кметко, І. Яцейко і П. Федаш по $3.00; С. Гавриш, Н. Павлуцький, Н. Куць, І. Собусь, М. Бик, Й. Яцейко, Г. Кузік, І. Козак і М. Мурин по $2.00; С. Лис, К. Ґатала, Й. Рейман, Л. Чупило, П. Медвідь, А. Зоць, К. Стафій, П. Голоїд, В. Яцейко, І. Букса, М. Йоган, Д. Станько, І. Ревак, А. Букса і С. Кабан по $1.00; М. Терех і М. Церен по 50 цнт. — Разом...$104.00

98. Голйок, Масс. І. Затонський $5.00

99. Аллентавн, Па. Жертви зложили: Михайло Рать, Михайло Гоцалюк, Стефан Дацик, Ілько Попович, Павло Турчин, Марія Ценка, Марія Хамуляк, Никола Бобеляк і Ілько Цегелик по $20.00; Параня Лагоцька $15.00; Стефан Мельничук, Василь Урбанський, Юрко Чайка, Григорій Саврук, Марія Цибуляк, Федько Мацьків, Іван Коромець і Joseph Mirth по $10.00; Зофія Галулько, Іван Дашевський, Анна Культа, Юрко Кулик, Іван Кмита, Павло Данило, Іван Білань, Анастазія Малішевська, Параня Кухта, Ілько Климань, Катерина Саврук, Марія Кушнір, Іван Падус, Анна Кузимчак, Параня Слота, Анастазія Слота, Зофія Цяпко, Пазя Куземчак, Харитон Клим, Василь Яворський, Гнат Савка, Василь Коваль, Захарко Гоцалюк, Іван Копитко, Андрій Шепта, Андрій Семанишин, Михайло Галевич, Николай Фартух, Володимир Кошицький, Михаїл Колодій, Михаїл Галущак, Василь Шевчук, Марія Крипа, Теофіль Бончак, Николай Олійник, Дмитро Ключка, Лука Дибач, Ілько Шевчук, Павло Діґа, Василь Дмитровський, Григорій Салик, Анастазія Сподарик, Марія Лисик, Катерина Цибровська, Іван Фіялка, Николай Худик, Андрій Сіржант, Іван Мисак, Никола Коваль, Василь Лисович, Олекса Мишкевич, Теодор Марчук, Ілько Сокальський, Марія Бубеляк, Василь Іваницький, Катерина Гнїздур, Анна Перин, В. Романець, Василь Войтович, Атаназій Паленіца, Николай Гришко, Іван Іванів, Стефан Салат, Михайло Гришко, Вікторія Бобко, Марія Степчик, Ілько Майстрів, Стефан Цибенько, Тимко Ярема, Андрій Модринський, Антін Максимяк, Катерина Сондова, Катерина Степчук, Анеля Мещишин, Юлія Мещишин, Варвара Суп, Василь Мулик, Іван Федорак, Стефан Суп, Ева Слота, Марія Бохна, Іван Маркович, Михаїл Паленіца, Дмитро Лободинський, Олекса Клапко, Марія Филіґа, Василь Ракочий, Анна Кочірка, Марія Матвейко, Анастазія Курій, Григорій Біленький, Стефан Шіпка, Григорій Іванів, Ксеня Бідник, Яцко Кучірка, Петро Кмет, Іван Кузицький, Теодор Лось, Григорій Кочірка, Роман Бойко, Ілько Кушнір, Дмитро Турчин, Катерина Нирка, Іван Собчак, Лев Хома, Теодор Ґоґош, Атаназій Бабяк, Данило Криса, Михайло Кащицький, Стефан Гайдай, Петро Горбовий, Никола Коченаш, Юлія Саврук, Анастазія Кравець, Василь Ґулькевич, Михаїл Капицький, Никола Пастирнак, Григорій Фариняк, Теодор Артин, Тимко Павлюс, Іван Коченаш, Володимир Дядик, Павло Семенишин, Іван Вороняк, Іван Бобиляк, Панько Падус, Ева Семчук, Семко Плечін, Ілько Сильський, Василь Возняк, Николай Ярмолик, Дмитро Микиєвич, Яцко Лисович, Антін Салаш, Марія Крайник, Анна Турчин, Василь Касеч, Анастазія Бручак, Теодора Крайник, Іван Заяць, Іван Когут, Николай Горінь, Дмитро Рудакевич, Гр. Мамчак, Никола Цегелик, Іван Мацьків, Василь Мацьків і Rudolph Trinkl по $5.00; В. Мич, О. Попик і С. Ярома по $4.00; І. Фалат, Гаська Пелюс, Г. Рига, Н. Пики і В. Климань по $3.00; В. Хрущ $2.50; І. Кривошина, І. Скоробогатий, Н. Камінський, Н. Фариник, М. Печінка, Г. Баранчак, М. Фаник, В. Муц, Л. Ґалдан, І. Марущак, П. Яремчук, Д. Васевич, В. Катулька, Н. Крайник, М. Фариняк, Юлія Ярощак, Ксеня Турчин і Параня Мешко по $2.00; А. Дибач, І. Музика, М. Ярема, Анна Хорник, І. Грицишин, В. Возяраниць, М. Сивий, Ева Галюлько, М. Зарічанський, Юлія Масик, Д. Мороз, І. Сидор, Д. Слота, Г. Бандура, Ю. Бората і С. Рот по $1.00; М. Яловий і Катерина Вущинська по 50 цнт.; дрібними датками зложено $9.15; з давнійших збирок $181.25. — Разом $1.311.40

100. Олифант, Па. На хрестинах у п. Михайла Польового зложили: Т. Винник $1.50; Ю. Лопянецький, М. Польовий, К. Скробак, А. Клим, М. Уграновський, П. Левко, Г. Дмитрів, Ю. Левко по $1.00; К. Сенета 50 цнт. — Разом...$10.00

101. Кірсерч, Міш. С. Ярчук...$1.75

102. Мейфілд, Па. Юрій Хомяк і Василь та Анна Городиські по $5.00. — Разом...$10.00

103. Франкфорт Гайтс, Ілл. На руки п. Якима Миґелича зложили: Яким Миґелич, Василь Ґерак, Стефан Ґерак, Ілія Балігроцький, Іван Вуйцік, Андрій Вуйцік, Антін Галушка і Михайло Мегас по $5.00; П. Міщик $3.00; С. Мегас і М. Жекевич по $2.00; Д. Іскат, М. Ірицій і Я. Балігроцький по $1.00; дрібними датками $2.00. Разом $52.00. З того $30.00 призначено на Фонд оборони Галичини, а $22.00 для Української Народної Ради в Парижи. — Остає...$30.00

104. Ранкін, Па. На руки п. Михайла Моравського зложили: Гринь Буярин, Іван Ціркан, Василь Мацькевич і Данило Овчар по $5.00; С. Кудловський, М. Моравський, Ю. Футрик, Лікерія Кудловська і О. Глова по $2.00; К. Дейнеґа, Ф. Костюк, Н. Нидоступ, С. Черепаха, П. Кудла, Й. Боришкевич і М. Кушнір по $1.00. — Разом $37.00

105. Палмертон, Па. Дмитро Коцюбинський...$5.00

106. Нюпорт Нюс, Ва. Володимир Рекрут...$5.00

107. Джерзи Сіти, Н. Дж. На руки о. А. Улицького зложено (поіменного виказу жертводавців не надіслано). — Разом...$125.05

108. Ватербури, Конн. Дмитро Домарецький, Василій Бурда, Михаїл Кладик, Василій Надопта, Дмитро Демянович, Григорій Кладик, Іван Сисак, о. Василій Зацерковний, Юрій Ключник і Пилип Ячмінський по $5.00; Д. Пригубшин, С. Сапчак, І. Горбачук і А. Мороль по $2.00; І. Кузів, М. Канцірук, В. Маланчук, М. Павельчак, А. Маланчук, С. Глива, С. Фрицький, Ф. Гливка, Д. Маслій, Н. Ринявець, П. Федишин, П. Микус, Г. Гаврилів, О. Пригубишин, В. Почерава і І. Чайківський по $1.00. Разом $74.00. Розходу було $8.25. — Остало...$65.75

109. Сент Джеймс, Н. Й. Михайло Польовий...$5.77

110. Реймі, Па. о. І. Кутський $10.00

111. Паркесбург, Па. Александер Білинський Качкенович, Петро Білинський Качкенович, Петро Білинський Мелькович, Михайло Білинський Слотило, Іван Чайківський Тимкович, Пантелеймон Білинський, Григорій Дудяк, Ілія Каспар, Волод. Федак і Іван Кокотайло по $5.00; Іван Гачак $2.00. — Разом...$52.00

112. Трентон, Н. Дж. Місцевий Комітет надіслав зі збірки (спису жертводавців не надіслано)...$100.00

113. Еммет, Айдаго. Д. Олійник, П. Ковалишин, І. Кравчук, Ф. Буґера і В. Мартинюк по $2.00. — Разом...$10.00

114. Гарра, Окла. На руки п. М. Титенича зложили: Юрко Окалюк $10.00; Никола Петрик $5.00; М. Петрик $2.50. — Разом...$17.50

115. Аквіляр, Колорадо. Андрій Сотник, Текля Сотник, Клим Сотник, Анастазія Сотник по $5.00; Галька і Андрійко Сотники, діти Клима і Анастазії Сотників, по $2.50. — Разом $25.00

116. Шікаго, Ілл. Й. Зелинка $10.00

117. Вудлавн, Па. П. Т. Яницький надіслав збірку (імен жертводавців не надіслано)...$85.00

118. Вілмінгтон, Дел. На вічу зложили: Теодор Яворський, Тимон Колодій, Корнило Стрільбицький, Юрко Мичуда, Микита Буртник, Гриць Січка, Стефан Мисливець, Франко Музика, Андрій Марків, Кирило Марків, Тома Поручник, Петро Левицький і Петро Старобрянський по $10.00; Василь Труш $9.00; Константин Левицький, Прокіп Хміляр, Іван Єдинак, Гриць Косовський, Ілько Марків, Федор Марфей, Павло Ґерилюс, Михайло Малітовський, Михайло Гливяк, Михайло Біян, Йосиф Маліцький, Антін Вівчар, Іван Ліщинський, Гриць Серкес, Василь Коваль, Іван Собків, Іван Баран, Павло Гамбіцький, Петро Ковтун, Михаїл Грицик і Андрій Мотика по $5.00; І. Ференц $3.00; М. Лиховят, П. Яремчук, А. Церковнюк, Д. Прухніцький, П. Гринишин і Д. Плишівський по $2.00; І. Середиіцький $1.00. — Разом...$260.00

119. Джанстави, Па. На вічу з 29. грудня зібрано...$227.00

120. Дітройт, Міш. На руки п. Петра Точанюка і Івана Никипанчука зложили: Михайло Копач, Михайло Хімяк, Михайло Шістак, Андрій Ґайдич, Павло Міхалко, Стефан Топольницький, Іван Никипанчук, Петро Точанюк, Гавриїл Григорців, Никола Боднарчук, Никола Шмудовський, Федор Галещук, Іван Дмитерко і Тодор Рибич по $5.00; І. Дименчук $3.00; І. Вільчинський $2.00; І. Білінський $1.00. — Разом...$81.00

121. Вайендот, Міш. На руки п. П. Стасенка зложили Українці зі села Розгірче, пов. Стрий, отсі жертви: Панько Стасенко $20.00; Матій Кравець і Онуфрій Тисовський по $10.00; Іван Тисовський, Антін Тисовський, Гринь Кунаш, Василь Якимець (Івана), Василь Якимець, Никола Пицко, Дмитро Щумка і Василь Семен по $5.00. — Разом...$80.00

122. Ґалвестон, Тексас. На руки п. Івана Монича зложили: Іван Монич, Яцко Гарасимів і Никола Клічук по $5.00. — Разом...$15.00

123. Плезент Сіти, Огайо. Всч. о. Лев Левицький (додатково)...$75.00

РАЗОМ $5400.22.

Попередно оголошено $939.50.

ЗАГАЛЬНА СУМА $6.339.72.

Чеки і моні-ордери просить ся виписувати на імя Ukrainian National Committee, а висилати на адресу касієра: **Rev. N. Pidhorecky, 22 E. 7th St., New York, N. Y.**

УВАГА: Викази жертводавців просить ся виладжувати так, аби дотичні імена і називска йшли з гори до долини після жертвованої квоти — від найбільшої до найменьшої. Виладжені без такого порядку викази мусить ся давати до переписуваня, а се коштує непотрібні видатки. Імена жертводавців просить ся писати виразно, щоби не було ніякого баламутства.

Український Народний Комітет.

ЗБИРАЙТЕ 100.000-НИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАР НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

НОВООСНОВАНІ МІСЦЕВІ У. Н. КОМІТЕТИ.

Доси основано отсих 50 У. Н. Комітетів в ріжних містах Злучених Держав.

Міннеаполіс, Мінн. Онуфрій Шпура, голова; Григорій Федушко, заст. гол.; о. М. Данилович, касієр; Нил Грубрин, секр.; Марія Готрівна, заст. секр.; Онуфрій Семиродум, заст. ; Григорій Пастушенко, Петро Анищак, Теодор Марків і Іван Олійник, члени Комітету.

Картерет, Н. Дж. Никола Мачу голова; Йосиф Гінда, касієр; Іван ...ак, секр.

Котевіл, Па. Іван Гладій, голова; ...айло Бик, секр.; Никола Федорин, касієр.

Стейпелтон, С. Ай., Н. Й. Василь ...а, голова; Михайло Вишневецький, ...р.; Петро Торбин, касієр.

Вайтстон, Л. Ай., Н. Й. М. Баран, ...ова; М. Дзярський, секр.; М. Гарасів, касієр.

Трентон, Н. Дж. Матвій Скоропад, ...ова; Михайло Палажій, секр., Пе... Стадник, касієр. Делегат: Павло ...дник.

МкАду, Па. Дмитро Капітула, голова; Константин Поступак, секр.; Андрій Янкович, касієр.

Бервік, Па. Іван Роль, голова; Ни...ай Михайлишин, секр.; Василь Нав..., касієр.

Бентлейвіл, Па. Іван Фариняк, голова; Михайло Богда, секр.; Йосиф ...цький, касієр.

Гамтрамк, Міш. Іван Заблоцький, голова; Семен Лебідь, заст. голови; ...ко Гуньовський, секр.; Олекса ...ьванський, заст. секр.; Йосафат ...кідко, фін. секр.; Іван Кручко, ... фін. секр.; Василь Будз, касієр; ...дор Мусій, заст. касієра.

11. **Вілінг, В. Ва.** о. Іван Остап, голова; Стефан Грушкевич, секр.; Василь Когут, касієр; Іван Шалева, Михайло Горечко, Михайло Пуцило, Андрій Мідун і Данило Стрілецький, члени Комітету.

12. **Амстердам, Н. Й.** Йосиф Руцький, голова; Стефан Цюпка, секр.; Йосиф Базарницький, касієр.

13. **Олієн, Н. Й.** Гаврило Підскальний, голова; Олекса Іванців, касієр; Михайло Луцишин, секр.; Іван Скробач і Іван Костів, колектори.

14. **Франкфорд, Філядельфія, Па.** о. В. Петрівський, голова; Н. Дяківський, заст. голови; М. Стоколоса, секр.; Прокіп Мосьонда, касієр. Делегати: о. В. Петрівський, М. Стоколоса, Онуфрій Дулеба.

15. **Фултон, Н. Й.** Дмитро Олїнський, голова; Михайло Гринчук, заст. голови; Дмитро Коваль, касієр; Іван Заневич, заст. кас.; Микола Василишин, секр.; Іван Куць, заст. секр.

16. **Ембрідж, Па.** Теодор Шумила, голова; Теодор Судя, секр.; Андрій Стефанович, касієр; о. П. Єзерський і М. Буйцік, надзірові. Делегати: Теодор Шумила і Андрій Стефанович.

17. **Карнегі, Па.** Імен комітетових не прислано, лише делегатів на Н. Зїзд, а именно: о. О. Пристай, Лука Лукач, Василь Боднар, Дмитро Матвіїв, Йосиф Ялечко і Стефан Маркус.

18. **Гартфорд, Конн.** о. Роман Залітач, голова; Йосиф Білецький, заст. голови; Михайло Кашуба, секр.; Лев Ананович, заст. секр.; Василь Мовчук, касієр; Микола Хорнат, заст. касієра; Мих. Кордина, Дмитро Ляхоцький і Олекса Андрушко, контрольори. Делегати: о. Роман Залітач, М. Кашуба, Н. Хорнат і Ст. Рудак.

19. **Бруклин, Н. Й.** Мирон Корицький, голова; Іван Кравчук, заст. голови; Володимир Яськевич, секр.; Іван Флинта, заст. секр.; Михайло Багдай, касієр; Іван Балко, заст. кас.; Іван Гунька і Григ. Цьвекало, контрольори.

20. **Ню Йорк, Н. Й.** Юліян Павчак, голова; Іван Лазорчик, заст. голови; Олекса Плескун, заст. голови; Іван Добрянський, фін. секр.; Микола Дячишин, рек. секр.; Іван Федун, касієр; Тимко Мілещук, заст. касієра.

21. **Елмайра Гайтс, Н. Й.** Лука Хамула, голова; Іван Моспан, заст. голови; Онисим Осташевський, касієр; Андрій Харчишин, фін. секр.; Василь Куйбіда, рек. секр. Делегати: Демко Чучман і Гаврило Скалько.

22. **Редінг, Па.** Василь Мельник, голова; Константин Шевчук, заст. голови; Іван Оріховський, секр.; Тимко Мельник, заст. секр.; Микола Крупа, касієр.

23. **Сейр, Па.** Данило Новак, голова; Гр. Савчак, заст. голови; Ф. Грушецький, рек. секр.; Микола Заборний, фін. секр.; Микола Клим, касієр. Делегати: Филип Грушецький і Антін Лучайко.

24. **Ватербурі, Конн.** Василь Надопта, голова; Михайло Кладик, референт; Василь Бунда, рек. секр.; Дмитро Домарецький, фін. секр.; Григорій Кладик і Михайло Криничук, контрольори.

25. **Літл Фолс, Н. Й.** Василь Маньовський, голова; Ілько Конїкович, заст. голови; Петро Балящук, секр.; Ілько Вітенюк, касієр.

26. **Рівермайес, Мо.** Григорій Іваськів, голова; Іван Якимів, секр.; Василь Бартіш, касієр.

27. **Пасейк, Н. Дж.** о. Василь Меренків, голова; Іван Шафран, секр.; Адам Ящишак, касієр; Дмитро Смеркло, Іван Долинський і Александер Пеляк, члени Комітету.

28. **Ню Гейвен, Конн.** Стефан Костів, голова; Данило Грек, заст. голови; Кароль Стасюк, секр.; Никола Штойко, касієр.

29. **Когус, Н. Й.** Теодор Малїглувка, голова; Іван Барна, заст. голови; Гавр. Слободян, секр.; Ник. Закалюжний, заст. секр.; Андрій Мазурик, касієр; М. Лабзда, заст. кас.; В. Качур, Гр. Недільський, В. Станько, А. Ковтко, П. Ропицький, Ю. Гончарик, І. Лучковець і Гриць Базар, колектори; К. Сенчук, С. Фіялка, А. Афінович, М. Петрик, Е. Михайляк, Мих. Прегон, І. Содомора, Стефан Палка і Петро Дзямба, члени Комітету. Делегати: Гаврїіл Слободян і Теодор Малїглувка.

30. **Алентавн, Па.** о. А. Лотович, голова; Вол. Кашицький, заст. голови; Іван Коченаш, касієр; Ник. Худик, секретар; Стефан Мельничук, Олекса Попик, Катерина Мешко і Параня Слота, колектори; Захарко Гуцайлюк, Дмитро Лободинський, Вас. Дмитровський і Стефан Цебенко, члени комітету. Делегати: о. А. Лотович, Павло Турчин, Іван Собчак, Василь Урбанський, Андрій Сержант, Дмитро Микієвич, Захар Гуцайлюк, Тимко Ференц, Микола Фариняк і Параня Слота.

31. **Реймі, Па.** о. Іван Кутський, голова; Микита Джмелик, заст. голови; Василь Зазворський, касієр; Петро Гарбінський, секр. Делегати: Василь Цай, Василь Зазворський, Іван Бунга, Андрій Мовчан, Евстахій Оріховський, Петро Цапар, Андрій Шумний, о. Іван Кутський.

32. **Бремонд, Тексас.** Фелїкс Заяць, голова; Фелїкс Ковальський, заст. голови; Гаврило Атаманчук, касієр.

33. **Вотервліт, Н. Й.** о. М. Продан, голова; Михайло Мадараш, заст. голови; Ілія Павуляк, секр.; Павло Стасяк, заст. секр.; Іван Урбан, касієр, Петро Ковальчук, заст. кас.; Андрій Кріль, Василь Мадараш, Валерія Міхасева і Анна Андрейцята, колектори; Никола Базар, Ілія Рудейчук, Ілія Спяк, Андрей Галабуда, Петро Чура і Дмитро Демчишак, організатори.

34. **Н. С. Пітсбург, Па.** о. В. Уляницький, голова; Микола Набережний, секретар; Володимир Стадник, касієр; Михайло Тимочко, заст. голови; Микола Шатинський, заст. секр.; Михайло Дербин, заст. кас.; Григорій Хітра, Василь Стопко і Семен Михайлюк, члени Комітету.

35. **Іст Ст. Луіс, Ілл.** Іван Чайковський, голова; Семен Коробій, касієр; Дмитро Іващук, секр. Делегати: Михайло Петрівський і Стефан Макара.

36. **Мікізракс, Па.** Семен Костецький, голова, Дмитро Порада, заст. голови; Михайло Олійник, заст. голови; Дмитро Кузьмиха, касієр; Андрій Лапиця, секретар.

37. **Ст. Луіс, Мо.** М. Петрівський, голова; Т. Макара, заст. голови; Ст. Зелїнський, касієр; Теод. Кущляк, заст. кас.; Ст. Савіцький, секр.; Ст. Макара, заст. секр. Делегати: М. Петрівський і Ст. Макара.

38. **Плейнс, Па.** Іван Малищак, голова; Григорій Русинко, касієр; Йосиф Катулька, секр. Делегати: о. М. Лисяк, Іван Малищак і Павло Корнова.

39. **Сиракюз, Н. Й.** о. Ал. Ротко, голова; Олекса Трач, заст. голови; Микола Марунєвич, кас.; Андрій Варіян, заст. кас.; Григорій Бедзїш, секр.; Віктор Оріховський, заст. секр.; Іван Татарин, Яків Гайдук, Михайло Лютеран, Василь Москаль і Олекса Шмокалюк, члени Комітету.

40. **Чесапік Сіти, Мд.** Микола Гриник, голова; Олекса Крочак, секр.; Василь Малїновський, кас. Делегат: Йос. Ортинський.

41. **Бріджпорт, Па.** Теодор Голубенний, голова; Олекса Гнидович, секр.; Дука Сарабун, касієр.

42. **Гейзелтон, Па.** Н. Гут, голова; А. Костюк, секр.; М. Панько, касієр.

43. **Вілмінгтон, Дел.** Теодор Яворський, голова; Михайло Біян, заст. голови; Тимон Колодій, секр.; П. Старобрянський, кас.; Юрко Мичуда, Павло Левицький і Дмитро Значко, члени Комітету. Делегати: о. Володимир Держирука, Т. Яворський, Йосиф Скочиніц, Тимон Колодій, Михайло Біян, Корнило Стрільбицький.

44. **Еклей, Па.** Андрій Мороз, голова; Микола Війтишин, секр.; Григ. Гуйван, касієр.

45. **Ансонія, Конн.** Михайло Кривків, голова; Михайло Мельник, заст. голови; Григорій Патинок, секр.; Семен Пацук, касієр.

46. **Акрон, Огайо.** Яків Кульчицький, голова; Микола Сорока, касієр; Олекса Цепко, секр.; Микола Соколовський, заст. голови. Делегат: Олекса Цепко.

47. **Нюарк, Н. Дж.** Т. Каськів голова; П. Романишин, касієр; Г. Дідоха, секретар.

48. **Дітройт, Міш.** о. М. Гурянський, голова; П. Пошивок, касієр; А. Голояд, секр. фін.; М. Лотоцький, секр. рек.; Теодор Титар, Микола Романів і Михайло Паславський, контрольори.

49. **Ню Рошел, Н. Й.** Он. Ковальський, голова. Делегати: О. Ковальський і П. Козак. (Новоутворене **Товариство холмських Українців ім. Богдана Хмельницького.** До сего товариства належать холмські Українці в Злучених Державах. Се товариство приступило також до У. Н. Комітету).

50. **Оборн, Н. Й.** Василь Савіцький, голова; О. Стець, секр.; О. Баран, касієр; Юліян Балаш, М. Полянський, М. Полянський (молодший), П. Шевчик, Юліян Якобя, М. Марко і Х. Орищин, члени Комітету. Делегати: о. Денис Кульматицький, В. Савіцький, О. Стець, Х. Орищин і В. Порачок.

* * *

Се перший виказ новоснованих У. Н. Комітетів. Дальші приходять щоденно і будуть знова в порядку виказані. Кождий У. Н. Комітет дістає таке число, яке припадає на нього після порядку, в якім наспіло повідомлене до головного офісу У. Н. Комітету в Ню Йорку.

По виборі місцевого У. Н. Комітету треба **виказ комітетових і адреси** сейчас висилати до головного офісу.

Звертаємо увагу, що кождий місцевий У. Н. Комітет мусить мати **найменьше двох колекторів,** котрі мають збирати жертви на Фонд оборони Галичини. Котрий Комітет не вибрав ще колекторів, то повинен вибір доповнити.

Також головний офіс треба повідомляти про вибір делегатів і подати їх імена.

Деякі комітети звертають ся до головного офісу з питанєм, які повинні бути **печатки** місцевих У. Н. Комітетів. На се відповідаємо, що добре би було, аби печатки мали однакову напись, розуміє ся, окрім місцевости.

Наприклад повинні вони так виглядати:

Ukrainian National Committee
Pittsburgh, Pa.

Український Народний Комітет

В Ню Йорку, дня 2. січня 1919.

Український Народний Комітет.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

НОВИНА ДЛЯ МАЙНЕРІВ.

Угода завішеня оружя не вплинула корисно для майнерів чужинців. Як довідуємось, то певне число майн, які затруднювали тисячі майнерів, зістали замкнені в стейтах Огайо, Кентокі і Вест Вірджінії. Коли сей стан буде продовжуватись, то стрінемось внедовзі з такими самими відносинами, які були перед кількома роками, де майже половина майн була здержана.

Серед тих поголосок надійшла мила вість з повіту Індіяна, що тамошні углеві компанії дістають контракти, які дадуть стале зайнятє копальням на кілька літ. Треба догадуватись, що наші робітники, яких усунено задля браку праці в однім стейті, радо зістануть приміщені в другім стейті.

Як нам відомо копальня Idamar Coal Company, в Indiana County, Pa., одержала контракт, який дасть роботу на кілька літ на шістьденний час праці. Се є вдячна новина для робітників, бо як зачуваємо, то ся сама компанія потребує около пятьдесять сталих робітників. Сим робом около пятьдесять майнерів дістане стале заняте через два або більше літ.

Копальні Idamar находять ся в повіті Індіяна, стейту Пенсильвенія. Можете туди дістати ся зелізницею N. Y. C. або Пенсильвенія. І тому ми радимо нашим родимцям їхати прямо до Idamar і зголосити ся до суперінтендента Mr. Waddell, котрий любить майнерів Українців. Він певно дасть Вам заняте, коли Ви є без праці або коли Вам не подобаєсь теперішне Ваше заняте.

Нашою щирою радою для майнерів є, щоб вони шукали праці там, де вони можуть мати запевнене сталої роботи на слїдуючі два або більше років, а се тому, бо ми є переконані, що відносини праці не будуть такі добрі як в часі війни. Значне число майнерських робітників поверне з Европи а також богато з них вийде з військових таборів. Вчасна птиця найде свою поживу, і ми хочемо щоб наші родимці майнери наслїдували в сїм случаю ранну птицю. (Оґол.) 3

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. Бр. св. Михаїла, від. 243, отсим повідомляє всїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітінг відбудеть ся дня 11. січня б. р., в гали С. Кредenса. Обовязком кождого члена явити ся на той мітінг і вирівнати свої залеглости за минувший рік. Котрий член не явить ся і не вирівнає свого довгу, буде суспендований. Коли член є хорий і не може прибути на мітінг, то нехай передасть свою належитість другим членом на руки секретаря. — С. Микитюк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Стефана повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся в неділю, 12. січня, в гали церковній на розі Оклей і Райс стр. На тім мітінгу мають явити ся всї члени бо є важні справи до полагодженя. Контрольна комісія здасть справоздане за рік 1918, а старий уряд зі свого цілорічного урядованя. Потім наступить вибір нового уряду. З уваги, що сей рік є ювилейний, будемо принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута, то є за $2.00 вступного, включаючи тут належитість за відзнаку і грамоту. Се є добра нагода для тих Українців, котрі ще не належать до жадної організації. — І. Чучман, предс.; Е. Бабій, кас.; І. Гайович, секр.

БЕРВІК, ПА. Тов. ім. Мих. Грушевського, від. 164, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся дня 12. січня 1919 р. в гали церковній, точно о 2-гій годині пополудни. Кождий член має явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Буде вибір нових урядників і будеть ся принимати нових членів до товариства за [illegible] вступного, а до У. Н. Союза після статута. Ті місцеві Українці, котрі ще не належать до нашого товариства, нехай прийдуть на сей наш мітінг і запишуть ся до товариства і до У. Н. Союза. — І. Малецький, предс.; М. Шкабарський, секр.; І. Гегезбург, кас.

ЗБИРАЙТЕ 100.000-НИЙ РІЗДВЯНИЙ ДАР НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ!

ЦІКАВА НОВІСТЬ! НЮ ЙОРК! ЦІКАВА НОВІСТЬ!

При участи звісних в Америці артистів **Вірина, Водяного, Левина, Дубинського, Сиротенка** і инших найкрасших театральних сил відограєть ся нова українська драма на 4 дії, написана Волод. Сиротенком з цілком новими піснями

ТЕРНОВИЙ ВІНОК
або
ЖЕРТВИ ЦАРИЗМА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12. СІЧНЯ 1919 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

Хорову пісню „Терновий Вінок" відспіває **Український Хор з Ню Йорку.**

ПІСЛЯ ПРЕДСТАВЛЕНЯ Б А Л Ь.

Початок точно о год. 7-мій вечер. **Вступ: 50, 75 і $1.00. Гет-чек даром.**

Дорогі Українці і Українки! Знаючи наперед, що Ви численно прибудете на се цікаве представлене, ми з гори складаємо Вам щиру подяку. Ви досить насьмієтесь і досить наплачетесь, коли перед Вашими очима проходите-ме сьмішне і болюче житє ріжних винних і невинних людий. 3-4

До побаченя! СПІЛЬНІ АРТИСТИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

ТОВ. БОРЦІ ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ в Ню Йорку, Н. Й.

відограє драму в 3-ох діях

АМЕРИКАНСЬКИЙ ШЛЯХТИЧ

В СУБОТУ, 11. СІЧНЯ 1919 Р.

в Українськім Народнім Домі, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Іван Розвага.............т. В. Бабій
Євка, його жінка....т-ка К. Скальська
Маруся, їх дочка........т-ка М. Дух
Михайло Чорний (Словак), т. К. Ільків
Анна, його жінка.......т-ка Р. Пичінка
[illegible] Шибайголова............
....................т. В. Корчевський
Гриць, молодий майнер............
....................т. А. Дудинський
Василь, молодий майнер............
....................т. О. Стехнович
Данько, молодий майнер............
....................т. О. Хоркавий
Петро, молодий майнер............
....................т. І. Скальський
Зузї ....т-ка А. Сародецька
Детектив ....т. М. Олеськів

Режісер: **т. І. Бутера.**

Початок о годині 6.30 вечером.

Вступ 75, 50 і 35 цнт. Гек-чек даром.

Хто хоче видїти штуку, хто хоче провести вечер весело по цілоднсвних трудах, хай прийде на се представлене, а аматори тов. „Борці Визволеня України" доложать всїх старань, щоби всю публику задоволити.

По представленю

В Е Л И К И Й Б А Л Ь

Музика тов. „Поморяни".

Просить ся Шановну Публику о численну участь. — КОМІТЕТ. 3-4

МОНЕСЕН, ПА.

Заходом Тов. Музичного і місц. хору відбуде ся

КОНЦЕРТ

в память 105-лїтних роковин уродин Т. Шевченка

ДНЯ 12. СІЧНЯ 1919 Р.

в гали над Укр. склепом при 2-гій ул., о год. 7-ій вечер.

Богата програма.

Діріґент **п. Ст. Лабойко.**

До участи запрошує всїх

3 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! БУТЛЕР, ПА. ПОЗІР!

АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК

відограє представлене

СВАТАНЄ НА ГОНЧАРІВЦЇ

З ОРКЕСТРОЮ

В НЕДІЛЮ, 12. СІЧНЯ 1919 Р.

вечером, в церковній гали.

ОСОБИ:

Прокіп..............п. Йосиф Кукура
Одарка..............п. Марія Кукура
Уляна...............п. Анна Карлицька
Алексій.............п. Грицько Німий
Стецько.............п. Йосиф Слободзян
Скорик..............п. Іван Ляпичак
Кандзюба і Тиміш..п. Андрей Кекиш

Дружки: 3

1. [illegible]вчина...............Анна Павук
2. [illegible]...............Катерина Тех
3. [illegible]вчина........Марія Ольшовська

Режісер: **Теодор Колькоський.**

[illegible] українські книжки і [illegible] часте читане веде до [illegible]віти, а просьвіта — се си[illegible] Пишіть по цінник книжо[illegible] [illegible]

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую **РОМАНА ОСЕЙЧУКА** з села Грицоволї, повіт Радехів. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: JOHN OSIEJCZUK, Box 47, Carson Lake, Minn. 3-5

Пошукую свого брата **ГРИГОРІЯ МОЦКА,** з села Бонів, повіт Яворів. Перед 4-ма роками перебував в Ню Йорку. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: ELIAS MOCKO, Box 304, Ernest, Pa. 3-5

Пошукую своїх товаришів з села Касперівці, пов. Заліщики, Гал. Прошу зголоситись на адресу: SAM REKUNYK, 2279, East 69th St., Cleveland, Ohio. 2-3

Пошукую першорядного коваля, ожинаного з роботою при плугах. Може бути Українець або Поляк. Не вимагаю англійської мови. По близші інформації голоситись листовно. Моя адреса: ALEX KOZAK, Yuma, Colorado. 2-4

Пошукую **ПЕТРА ЧЕЛЯДИНА,** походить з села Вербиловець, пов. Рогатин. Приїхав до Америки перед 5 роками і не знаю де він перебуває. Хто знає о нім або він сам, нехай зголосить ся на адресу: NYKOLAJ ZYNCZUK, 214 Court St., Newark, N. J. 3-4

Пошукую своєї сестри **МАРІЇ ПОПІВАЧ,** з села Корівці, повіт Тарнопіль. Має перебувати в Філядельфії. Хто би з краянів знав її адресу або она сама, прошу зголоситись на адресу: NICHOLAS POLYBACZ, 229 E. 3rd St., New York, N. Y. 3-5

В важній справі пошукую **КСЕНІ КУЛІБА,** дочки Теодора, з села Нараїв, повіт Бережани. Хто би о ній знав або вона сама, прошу зголоситись на адресу: DMITRO BILYK, Stone Rd. [illegible], Coatesville, Pa. 3-5

НА ПРОДАЖ віндоклінерський бизнес чистий дохід зимою $400 на місяць а лїтною порою около $550 місячно. Голоситись до: A. FILIPCZAK, 306 Henry St., Rome, N. Y. 2-4

Д А Р О М вишлемо кождому каталог українських рекордів до ґрамофона зі співами, танцями і колядами. Пишіть на адресу: 149—

UKRAINSKYJ BAZAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

БИЗНЕСОВА НАГОДА.

ШЕВЦЇ Для шевців робітників і шевських бизнесменів, котрі хотять увійти в шевський бизнес маємо знамениту бизнесову нагоду. Можна мати великі доходи. Треба лише малого капіталу. Адресуйте сейчас до: PAN AMERICAN EXPORT CO., 33 Broadway, New York, N. Y.

ДАРОМ вишлемо кождому читачеви „Свободи" дуже цікаву і займаючу книжку. Залучіть 5-центову марку на пересилку. Пишіть сейчас на адресу: 149-26

KNYHARNIA „PROSVITY",
117 N. Lincoln St., Dep. 4, Chicago, Ill.

35 ЦЕНТІВ КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРИК з нотесом, містить в собі 120 сторін друку, дуже важні і пожиточні інформації для всїх, в гарній оправі, вартости щонайменьше доляра. Вишлемо лише за 35 цнт., з почтою 40 цнт. Не відкладайте. Замовляйте сейчас. Висилайте сріблом або марками до: COLUMBIA NOVELTY SALE CO., Sta. D., Box 9, New York City. 3вч13

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

З приводу Різдвяних Сьвят четвергове число „Свободи" (з 9. січня б. р.) не вийде.

Розевелт помер.

Теодор Розевелт, бувший президент Злучених Держав, визначний американський політик і журналіст, помер нагло в понеділок (6. січня) о 4-тій годині рано, в 61-шім році житя.

Італїйська трагедія; 38-літний мущина знасилував 13-літну дівчину; вона убила його револьвером.

„Я убила мущину, котрий збезчестив мене, і убила я його не тому, що любила його; а тому, що він приобіцяв був женити ся зі мною і скоро, помимо моїх благань, він відрік ся мене. Я стрілила в нього два рази, а думаючи, що він ще може жити, я взяла шнурок і стягнула сильно його горло. Він не рушав ся. Я зробила се, боячись, що він може мене убити". Се була відповідь Філїпи Гамбіно, 13-літної дівчини, коли її питали, через що вона убила Томаса Трою.

Се було в середу, на Новий Рік, в Ню Йорку. Раннім ранком мала Філїпа явила ся на поліцийній стациї при Мерсер улици, і оповідала історію про зломане серце і про се, що змусило її до убийства. „Майже вісім місяців тому — оповідала вона — ми, то є: я, тато, мама і мій 6-літний братчик, Френк, жили під теперішною адресою, 227 Соливан улиця. Тут ми запізнали ся з Томасом Троя, котрий жив на тімсамім поверсї, але напротив нашого мешканя, яко столівник з вдовою і її дітьми. Одної ночи, коли моїх родичів не було дома, Троя війшов до нашого мешканя і напав на мене, за що заплатив житем. Тоді він казав, аби я не бояла ся і що він буде женити ся зі мною. Він також казав, що убє мене, колиб я комунебудь сказала про те, що стало ся тої ночи. Минуло майже два місяці, а Троя нїщо не говорив про женячку. Ви можете собі представити, як страшним се мені видавало ся. Але я була терпеливою як час минав, а Троя не давав знаку, що сповнить присягу. З часом я довідала ся, що його жертвою впала инша дівчина, якій він знищив житє, подібно як мені. Я знаю ту дівчину, але не знаю її імени. Знаю, що заки вона стрінула Трою, вона ходила до школи при Ґров улици. По стрічі з Троєю вона пійшла працювати до фабрики. Я не знаю адреси, але я знаю будинок, де я се бачила. Около два місяці тому він опустив Ню Йорк і поїхав працювати до фабрики амуниції в Ню Джерзи. Два тижні тому він повернув до міста на сьвята. Я декоди споглядала на нього, думаючи, що він представить собі, що я маю на гадці. Але він нічого не говорив. Мої родичі були дома майже весь час. Він відносив ся вповні безінтересовно до мене. Останної ночи мій тато і мама пійшли до шпиталю побачити дядька, який лежить там хорий. Се було около пів девятої вечером, коли Троя війшов до мешканя. Він побачив мене. Тоді замкнув двері на ключ. Він зблизив ся до мене і обняв мене. Я обороняла ся. Я просила його, щоби він пустив мене. Я казала йому, що колиб мої родичі колинебудь довідали ся про се, що він зробив зі мною, вони убилиб мене. Але він кинув мене на [illegible]. Я тоді спитала його: будеш женити ся зі мною? А він сказав, що навіть не думає про се. Я ще раз спитала його, але він лише кивнув головою відказуючо. А я знала, що мій тато убє мене, коли довідає ся про се. Я знала, де тато держить револьвер, і взяла його. Троя стояв неповорушно. Колиж побачив, що в мене в руках є револьвер, він приступив до мене. Я тоді вистрілила в нього. Я нічого відтак не памятала, аж доки остаточно не опинила ся в дверях нашого дому. На дворі падав дощ і на улици не було нікого. Я плакала, гірко плакала. Я встидала ся. Я стояла так майже пів години. Тоді, я не знаю, що мене змусило до сього, але я вступила на улицю. На голові я не мала капелюха. Я прийшла до Третої улиці і йшла Третою улицею, аж доки на розі Мерсер улиці не побачила два зелені сьвітла. Я пійшла в ту сторону. Я не знала, по що я ішла там. Я однак памятала, що раз тато і мама казали, що коли кого хоче ся арештувати, треба йти до будинку, який має на переді два зелені сьвітла. Я отже пійшла. Отворила двері і війшла до середини. Ніхто не зауважав мене".

Прийшовши на поліцийну стацію, вона ломаною англійщиною заявила, що убила мущину. Лейтенант, який повнив службу на поліції, не хотів повірити сьому. Вислані однак детективи найшли в мешканю на підлозі убитого Томаса Троя. Убитий, як заявив лікар, лежав нежи̇вим вже кілька годин. Одна куля перебила груди і пробила серце. На руках трупа був шнурок, яким дівчина звязала його, в страху, аби він не встав і не убив її. Дівчину віддано під опіку дїточого товариства. Батька арештовано за се, що він мав у своїм посіданю револьвер. Детективи кидають на арештованого якесь підозріне. Після заяви дівчини батько пійшов у вівторок вечером до шпиталю, щоби відвідати там хорого дядька. Детективи чекали на нього досить довго і він до четвертої години рано не приходив до дому.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Памятник Шевченка в Москві.

„Известія", урядовий орган московського правительства, доносить в числї з 31. жовтня 1918, що комісар для Українців при міністерстві для національних справ запросив усїх українських большевиків, які перебувають в Москві, щоби зійшли ся на день 3. падолиста і спільно нарадили ся над справою будови памятника для великого українського поета Тараса Шевченка. Будову памятника поручено різьбареви Волнухину. Памятник буде поставлений на одім з найкрасших місць в місті, именно на площі Трубной. Також мають ся побудувати памятники для московських поетів Кольцова і Нікітина та для великого французького революціонера Робеспієра. Роботу поручено різьбарам Сіренікову, Блажевичови і Сандомірському.

Поляки помагають Румунам.

Швайцарські газети з 1. грудня 1918 року доносять, що румунська армія заняла Черцівці. Генерал Задик заявив, що Буковина буде злучена з прочою Румунією. Окупація Буковини викликала великий переполох в українських кругах Галичини і Буковини. Польські легіонери злучили ся разом з Румунами, аби війти до Черновець.

Вістка про здобутє Коломиї Румунами була неправдива.

„Наєс Вінер Журналь", з 8. грудня 1918, доносить: — „Коломия находить ся в руках українського революційного комітету. Адміністраційні уряди поділені між жовнірів 24 полку пiхоти. На всіх публичних будинках повівають синьо-жовті прапори. Українці проголосили воєнний стан в Коломиї, Гвіздци, Городенці, Печеніжині, Косові і в Яблонові. Мешканці не сьміють виходити на двір між годиною 7-мою вечером і 7-мою рано. Всі листи і телеграми переходять через українську цензуру. В місті находить ся досить поживи. Вістка, що румунські війска находять ся під Коломиєю і зближають ся, аби заняти се місто, є неправдива. В місті панує цілковитий спокій".

Петлюра здобув Броди 6. грудня.

Віденська „Нає Фрає Пресе", з 7. грудня 1918, доносить, що армія Семена Петлюри, яка посуваєть ся в напрямі Львова, здобула місто Броди 6. грудня 1918.

„Станиславівський Голос".

В Станиславові почала виходити щоденна українська часопись „Станиславівський Голос", яка є органом повітової Української Народної Ради. Редактором „Станиславівського Голосу" є п. Губчак. Ся часопись доносить, що Жиди в Катуши і Перегінську заявили ся стати горожанами Галицької Народної Республики.

Вибори в Галичині до польської конституанти.

Вибори до польських установчих зборів мають відбути ся в неділю, 26. січня б. р. Право голосу мають всі горожани, які скінчили 21 літ житя. Галичина поділена на дві части: східну і західну. Західна Галичина, до якої придїлено також Перемишль, має дати 67 послів; сам Перемишль з околицею має дати 5 послів. Східна Галичина має дати 94 посли. Східна Галичина поділена на 13 виборчих округів; Львів становить один виборчий округ і має дати шість послів. З огляду однак на воєнні операції вибори не відбудуть ся в отсих округах: Львів-місто, Львів-повіт, Рава, Самбір, Сколе, Станиславів, Коломия, Дрогобич, Бібрка, Золочів, Жовква, Бережани, Тернопіль і Теребовля. Сі округи будуть заступлені на установчих зборах польськими послами, через яких ті округи були заступлені в австрійським парляменті. — Російська Польща є поділена на 35 виборчих округів і має дати 241 послів. Крім того на установчих зборах має бути 7 послів від Поляків з Литви й України.

Розстріляне українських патріотів у Львові.

Краківська „Нова Реформа" доносить, що 26. падолиста 1918 року польський військовий трибунал у Львові засудив на смерть через розстріляне три особи української національности, і засуд виконано. Розстріляними є: Филип Легожицький, літ 38; Іван Пастернак, літ 23; Анна Ринюк, літ 45.

Інтерноване Українців.

Краківська „Нова Реформа", з 6. грудня 1918, доносить, що польські військові власти у Львові інтернували велике число Українців, між ними проф. Александра Барвінського, його сина Василя, члена українського правительства Івана Кивелюка, директора „Дністра" д-ра Степана Федака, і співробітника „Діла" Куліша.

Інтерноване хирівських езуїтів.

Краківська „Нова Реформа", з 2. грудня 1918, доносить, що українські війска заняли 20. грудня місто Хирів та заарештували 17 професорів і 4 монахів місцевої езуїтської колеґії польської. Їх яко закладників відставлено до Стрия.

Протест проти Польщі і Румунії.

„Дайтше Альґемайне Цайтунґ", з 10. груня 1918, доносить, що президент Української Народної Ради, др. Евген Петрушевич, відніс ся до аліянтів з просьбою, щоби вони інтерпелювали у Варшаві і Букарешті, аби польські війска уступили ся зі східної Галичини, а румунські з української части Буковини.

Сидір Молот.

ПІСНІ.

Розкішна днина. Любо, мило.
І я пійшов на сьвіт пройти ся...
Твоя, природо, божа сила
Велить мені: „Люби! Кори ся!"

Так дедви вчув я, аж зра хати
Іде кістяк, нагнувши спину.
„Добридень, свахо! Що чувати?..."
„Несу для тебе домовину..."

* * *

Люби мене! — О, ні! проклята!
Тебе не стану я кохать,
Докіль кохання меш прохать,
Докіль мене будеш кохати...

Проте я плачу лютим стоном,
Як тільки ти не при мені,
Як плакали на чужині
Жиди за втраченим Сіоном.

* * *

Розєднали вороженьки
Нас, мила, з тобою;
Розєднали та не знали
Розєднать з любовю.

Важко... Сумно... Там на стрісі
Чорний ворон краче...
Я вже забув плакать — ворон,
Знать, за мене плаче...

За. Маритчак.

А ЯК ПІДЕМО.

А як підемо на високі шпилі —
Стонуть очи наші у просторі,
Прекрасні будуть сіяти нам зорі
І чарівні будуть плисти филі...

А як підемо на високі гори
І місяць буде паном там над нами,
Серця нам блиснуть ясними огнями —
В низу шуміти-муть забуті бори.

А як вознесемось, — вірли ми свободи! —
На тихі сьвізди, що блищать в просторі —
Утонем в вольнім, безконечнім морі
Щасливі, сильні, ясні і побідні.

А як вознесемось в безконечні далі —
Земля остане, ми зорі над нами,
Серця розгорять новими огнями
І опроміннять нас в огнистім шалі.

І клічем нашим буде пісня сила!
І нас не зможуть чорні перешкоди,
Бо ми спрагнені щастя і свободи,
Бо нас нікоди доля не любила!

АФОРИЗМИ.

Лише богач може з успіхом практикувати економію.

Коли женщина є патріоткою, вона ніколи не відступить від свого прапора.

Чому наші хлопці люблять ся так щиро з панночками в часі посту, а коли піст кінчить ся, вони починають шукати причини для роздвоєня? — Подумайте над сим, дівчата...

Кажуть, що деякі українські дівчата в Америці скорше виходять заміж за Італійців, Греків і Жидів ніж за своїх. Коли таке буває, то ми скажемо, що такі дівчата згубили українське серце і душу українську.

Здоровлє є ліпше ніж богатство, однак все таки останнє є досить інтересною річию.

„В битві жовнір не повинен стратити голови" — каже офіцир. Розуміеть ся, бо як стратить голову, то яку вартість буде мати для нього його пенсія?